

SINTEZA RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI

ANALIZĂ ȘI DIAGNOZĂ ÎN GESTIONAREA DEȘEURILOR MENAJERE

Colectivul de elaborare:

Curtea de Conturi a României - Departamentul IX

Aurel DUMITRU - Șef Departament

Anda Mihaela LĂCEANU - Director

Corina Violeta CHIVULESCU - Auditor public extern

Marilena BERHECI - Auditor public extern

Diana DUMITRESCU - Auditor public extern

Perioada supusă auditului: 01.01.2016 - 31.12.2018

Perioada desfășurării auditului: 16.09.2019 - 28.02.2020

Adresa:

Curtea de Conturi a României

Str. Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1, București

Telefon: +4021 30 78 740,

E-mail: DepartamentIX@rcc.ro

CUPRINS

Pag.	
3	Glosar de termeni
5	Acronime
6	1. PREZENTAREA GENERALĂ A MISIUNII DE AUDIT.
	OBIECTIVUL GENERAL, OBIECTIVELE SPECIFICE
7	1.1 Conceptul de deșeu. Generarea deșeurilor. Ierarhia deșeurilor.
10	1.2 Autorități cu atribuții în reglementarea, coordonarea, monitorizarea și controlul gestionării deșeurilor
11	1.3 Prezentarea obiectivului general și a obiectivelor specifice ale misiunii de audit
12	1.4 Prezentarea criteriilor de audit care au fost utilizate pentru evaluarea performanței
12	1.5 Descrierea metodologiei de audit, a abordărilor auditului, respectiv a procedurilor de audit utilizate pentru colectarea și analizarea datelor și informațiilor
13	2. SINTEZA PRINCIPALELOR CONSTATĂRI
14	Capitolul I :
	Cadrul juridic unitar privind înființarea, organizarea, gestionarea, exploatarea, finanțarea și controlul funcționării serviciului public de salubritate a localităților
14	1.1. Prezentarea legislației adoptate la nivel European și internațional
14	1.2. Prezentarea legislației adoptate la nivel național
19	Capitolul II:
	Implementarea sistemului de gestionare a deșeurilor
19	II.1 Serviciul de salubritate a localităților
20	II.2. Autoritățile administrației publice locale (APL)
22	II.3. Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară
24	II.4. Operatori ai serviciului de salubritate
26	II.5. Infrastructura tehnico- edilitară în care se realizează serviciul de salubritate al localităților. Sistemele de management integrat al deșeurilor
29	II.6. Finanțarea serviciului de salubritate
33	II.7. Evidența gestiunii deșeurilor. Sistemul Informatic Integrat de Mediu. Sistemul electronic pentru schimbul de date privind transferurile de deșeuri.
34	II.8. Acțiuni declanșate de către Comisia Europeană referitor la nerespectarea de către România a prevederilor legale privind gestionarea deșeurilor
35	Capitolul III:
	Monitorizarea și controlul activităților ce compun serviciul de salubritate
35	III.1. Politici, planuri, strategii în domeniul gestionării deșeurilor
38	III.2. Autorități cu atribuții în reglementarea, coordonarea, monitorizarea și controlul gestionării deșeurilor municipale
42	3. CONCLUZIA GENERALĂ
45	4. RECOMANDĂRILE FORMULATE

GLOSAR DE TERMENI

Biodeșeuri

Înseamnă deșeurile biodegradabile provenite din grădini și parcuri, deșeurile alimentare sau cele provenite din bucătăriile gospodăriilor private, restaurantelor, firmelor de catering ori din magazine de vânzare cu amănuntul și deșeuri similare provenite din unitățile de prelucrare a produselor alimentare (Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor republicată, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr.1)

Colectare

Înseamnă strângerea deșeurilor, inclusiv sortarea și stocarea preliminară a deșeurilor în vederea transportării la o instalație de tratare (Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor republicată, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1)

Colectare separată

Înseamnă colectarea în cadrul căreia un flux de deșeuri este păstrat separat în funcție de tipul și natura deșeurilor, cu scopul de a facilita tratarea specifică a acestora (Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor republicată, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1)

Costuri de operare

Înseamnă totalitatea costurilor necesare funcționării unei entități pe o anumită perioadă de gestiune, de obicei un an.

Costuri de întreținere

Înseamnă costurile necesare menținerii în stare de funcționare a unui sistem tehnic (întreținere curentă, revizii și reparații planificate, reparații neplanificate)

Depozit de deșeuri

Înseamnă un amplasament pentru eliminarea finală a deșeurilor prin depozitare pe sol sau în subteran, inclusiv: spații interne de depozitare a deșeurilor, adică depozite în care un producător de deșeuri execută propria eliminare a deșeurilor la locul de producere; o suprafață permanent amenajată (adică pentru o perioadă de peste un an) pentru stocarea temporară a deșeurilor, dar exclusiv: instalații unde deșeurile sunt descărcate pentru a permite pregătirea lor în vederea efectuării unui transport ulterior în scopul recuperării, tratării sau eliminării finale în altă parte; stocarea deșeurilor înainte de valorificare

sau tratare pentru o perioadă mai mică de 3 ani, ca regulă generală, sau stocarea deșeurilor înainte de eliminare, pentru o perioadă mai mică de un an (HG nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1)

Deșeu

Înseamnă orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă ori are intenția sau obligația să îl arunce (Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor republicată, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1)

Deșeuri biodegradabile

Deșeuri care suferă descompuneri anaerobe sau aerobe, cum ar fi deșeurile alimentare ori de grădină, hârtia și cartonul (H.G.nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1)

Deșeuri reziduale

Deșeuri în amestec de la gospodării și din deșeurile similare cu excepția fracțiilor colectate separat (cod 20 03 01)

Deșeu reciclabil

Orice deșeu care poate constitui materie primă într-un proces de producție pentru obținerea produsului inițial sau pentru alte scopuri (O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare, art. 2)

Deșeuri municipale

Includ:

- a) deșeuri amestecate și deșeuri colectate separat de la gospodării, inclusiv hârtia și cartonul, sticla, metalele, materialele plastice, biodeșeurilor, lemnul, textilele, ambalajele, deșeurile de echipamente electrice și electronice, deșeurile de baterii și acumulatori și deșeurile voluminoase, inclusiv saltelele și mobila;
- b) deșeuri amestecate și deșeuri colectate separat din alte surse în cazul în care deșeurile respective sunt similare ca natură și compoziție cu deșeurile menajere.

Deșeurile municipale nu includ deșeurile de producție, agricultură, silvicultură, pescuit, fose septice și rețeaua de canalizare și tratare, inclusiv nămolul de epurare, vehiculele scoase din uz și deșeurile provenite din activități de construcție și desființări.

Deșeuri similare

Înseamnă deșeuri care din punctul de vedere al naturii și al compoziției sunt comparabile deșeurilor menajere, exclusiv deșeurile din industrie și deșeurile din agricultură și activități forestiere (Decizia 2011/753/UE de stabilire a normelor și a metodelor de calcul pentru verificarea respectării obiectivelor fixate la articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului).

Eliminare

Înseamnă orice operațiune care nu este o operațiune de valorificare, chiar și în cazul în care una dintre consecințele secundare ale acesteia ar fi recuperarea de substanțe sau de energie. Anexa nr. 2 la legea 211/2011 privind regimul deșeurilor republicată, cu modificările și completările ulterioare, stabilește o listă a operațiunilor de eliminare, listă care nu este exhaustivă (Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor republicată, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1)

Reciclare

Înseamnă orice operațiune de valorificare prin care deșeurile sunt transformate în produse, materiale sau substanțe pentru a-și îndeplini funcția inițială ori pentru alte scopuri. Aceasta include retratarea materialelor organice, dar nu include valorificarea energetică și conversia în vederea folosirii materialelor drept combustibil sau pentru operațiunile de umplere (Legea 211/2011 privind regimul deșeurilor republicată, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1)

Reutilizare

Înseamnă orice operațiune prin care produsele sau componentele care nu au devenit deșeuri sunt utilizate din nou în același scop pentru care au fost concepute (Legea 211/2011 privind regimul deșeurilor republicată, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1)

Tratare

Operațiunile de valorificare sau eliminare, inclusiv pregătirea prealabilă valorificării sau eliminării (Legea nr. 211/2011); - procesele fizice, termice, chimice sau biologice, inclusiv sortarea, care schimbă caracteristicile deșeurilor pentru a reduce volumul sau natura periculoasă a

acestora, pentru a facilita manevrarea lor sau pentru a crește gradul de recuperare (Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri, art.2 (h))

Tratare mecano-biologică

Înseamnă tratarea deșeurilor municipale colectate în amestec utilizând operații de tratare mecanică de separare, sortare, mărunțire, omogenizare, uscare și operații de tratare biologică prin procedee aerobe și/sau anaerobe (Ordinul Președintelui ANRSC nr. 82 /2015 privind aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de salubritate a localităților, art.4)

Valorificare

Înseamnă orice operațiune care are drept rezultat principal faptul că deșeurile servesc unui scop util prin înlocuirea altor materiale care ar fi fost utilizate într-un anumit scop sau faptul că deșeurile sunt pregătite pentru a putea servi scopului respectiv în întreprinderi ori în economie în general. Anexa nr. 3 la Legea 211/2011 privind regimul deșeurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, stabilește o listă a operațiunilor de valorificare, listă care nu este exhaustivă (Legea 211/2011 privind regimul deșeurilor republicată, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1)

ACRONIME

ADI	Asociații de Dezvoltare Intercomunitară pentru gestionarea deșeurilor
AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
ANPM	Agencia Națională pentru Protecția Mediului
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
APL	Autorități Publice Locale
APM	Agencii județene pentru Protecția Mediului
AT	Asistență Tehnică
CE	Comisia Europeană
CEE	Comunitatea Economică Europeană
CJ	Consilii Județene
DEEE	Deșeuri de Echipamente Electrice și Electronice
DNA	Direcția Națională Anticorupție
DLAF	Departamentul pentru Lupta Antifraudă
FADI	Federația Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară din România
GNM	Garda Națională de Mediu
HG	Hotărâre a Guvernului
INS	Institutul Național de Statistică
JASPERS	Asistență comună pentru sprijinirea proiectelor în regiunile europene (Joint Assistance to Support Projects in European Regions), parteneriat între Comisia Europeană, Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
MM	Ministerul Mediului
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
MADR	Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MDLPA	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (anterior Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației)
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (anterior Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene)
MEAT	Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului (anterior Ministerul Economiei)
MF	Ministerul Finanțelor (anterior Ministerul Finanțelor Publice)
MS	Ministerul Sănătății
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OG	Ordonanța Guvernului
OIREP	Organisme de implementare a răspunderii extinse a producătorului
OM	Ordinul Ministrului
OTR	Organizații de Transfer de Responsabilitate
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PET	Polietilenă tereftalat - plastic folosit pe scară largă pentru ambalaje, cu denumirea științifică Polyethyleneterephthala
PHARE	Program de ajutor destinat țărilor din Europa Centrală și de Est
PIB	Produs Intern Brut
PJGD	Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor
PNGD	Planul Național de Gestionare a Deșeurilor
PNPGD	Planul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor
POIM	Program Operațional Infrastructură Mare
POP	Poluanți Organici Persistenti
POS Mediu	Programul Operațional Sectorial de Mediu
SIM	Sistem Integrat de Mediu
SMID	Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor
SNGD	Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor
TMB	Tratare mecano-biologică
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UATC	Unitate administrativ teritorială comună
UE	Uniunea Europeană
UNCJR	Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România
UNEP	Programul Națiunilor Unite pentru Mediu

1

PREZENTAREA GENERALĂ A MISIUNII DE AUDIT.

OBIECTIVUL GENERAL,
OBIECTIVELE SPECIFICE

1.1 Conceptul de deșeu. Generarea deșeurilor. Ierarhia deșeurilor.

Deșeurile au fost definite în general, legate de conceptul de „eliminare”, astfel:

- **Articolul 2 din Convenția de la Basel**¹: „Deșeurile sunt substanțe sau obiecte care sunt eliminate sau urmează a fi eliminate sau este necesar să fie eliminate, în conformitate cu legislația națională.”

- **OCDE**²: Deșeurile sunt substanțe sau obiecte, altele decât materialele radioactive care fac obiectul altor acorduri internaționale, care: i) sunt eliminate sau sunt recuperate; sau ii) sunt destinate a fi eliminate sau recuperate; sau iii) sunt obligate, prin dispozițiile dreptului intern, să fie eliminate sau recuperate.

- **Directiva-cadru privind deșeurile a Uniunii Europene, articolul 3**³: „Deșeuri” înseamnă orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă sau intenționează sau este obligat să le arunce.

Două categorii principale de deșeuri pot fi stabilite pe baza unor acte legislative și instrumente de politică de mediu distincte: **deșeuri nepericuloase solide și deșeuri periculoase**. Deșeurile nepericuloase/solide sunt toate deșeurile care nu au fost clasificate ca periculoase, precum hârtia, materialele plastice, sticla, metalul și cutiile de băuturi, precum și deșeuri organice. Deși nu sunt periculoase, deșeurile solide pot avea, de asemenea, un impact grav asupra mediului și sănătății, dacă sunt lăsate necolectate și netratate. **În timp ce, teoretic, o parte semnificativă a deșeurilor solide ar putea fi reutilizată sau reciclată,**

colectarea diferitelor tipuri de deșeuri (colectarea selectivă a deșeurilor) - o condiție prealabilă pentru reutilizare și reciclare - este una dintre cele mai mari provocări legate de gestionarea deșeurilor.

Conform estimărilor Băncii Mondiale, în 2012, au fost generate aproximativ 1,3 miliarde de tone pe an de deșeuri solide municipale⁴, cu 1,2 kg de persoană pe zi. Astfel, se preconizează o creștere semnificativă a cantității de deșeuri solide municipale generate la 2,2 miliarde de tone pe an până în 2025⁵.

Gestionarea deșeurilor include, printre altele, colectarea, transportul, tratarea și eliminarea deșeurilor, împreună cu monitorizarea proceselor și reglementarea necesară. Ierarhia gestionării deșeurilor acordă prioritate principală prevenirii generării deșeurilor și ilustrează impactul asupra mediului al diferitelor metode de gestionare a deșeurilor și, prin urmare, metodele care ar trebui preferate. Atunci când deșeurile sunt deja generate, se acordă prioritate pregătirii deșeurilor pentru reutilizare, apoi reciclării și apoi recuperării. Destinația cea mai puțin încurajată este eliminarea deșeurilor, în depozitele de deșeuri.

¹ Convenția de la Basel privind controlul circulației transfrontaliere a deșeurilor periculoase și eliminarea acestora (186 de țări semnatare din iunie 2018)

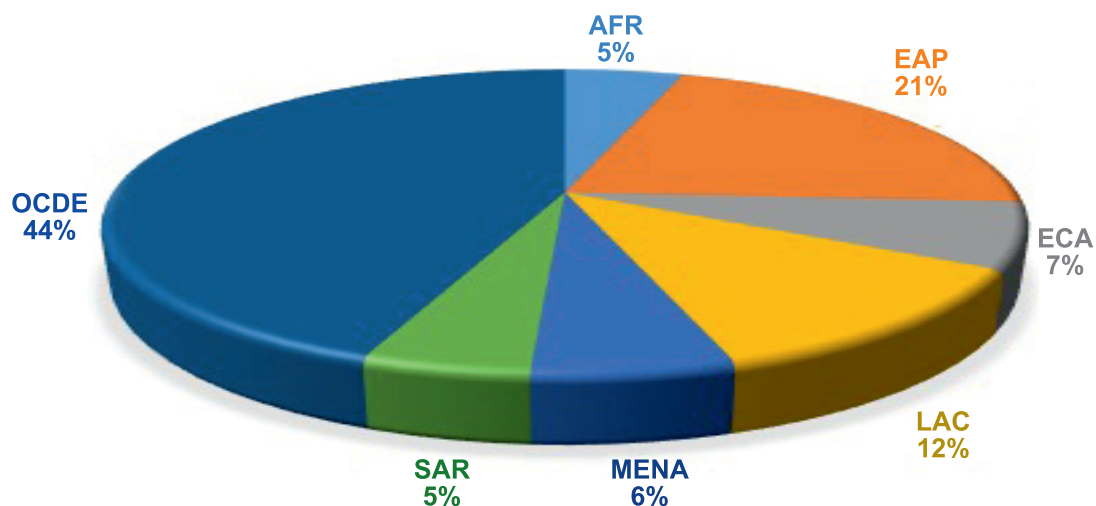
² Decizia Consiliului privind controlul circulației transfrontaliere a deșeurilor destinate operațiunilor de recuperare, OCDE/LEGAL/0266

³ Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile. În Uniunea Europeană, un sistem comun de clasificare a deșeurilor este aplicat și utilizat la îndeplinirea obligațiilor naționale și internaționale de raportare a deșeurilor.

⁴ Deoarece accentul se pune pe deșeurile colectate de municipalități, unele tipuri de deșeuri, cum ar fi deșeurile din construcții și demolări și deșeurile industriale specifice, nu sunt incluse

⁵ Banca Mondială (2012) Ce risipă: O revizuire globală a managementului deșeurilor solide, p. 8: https://siteresources.world-bank.org/INTURBANDEVELOPMENT/Resources/336387-1334852610766/What_a_Waste2012_Final.pdf

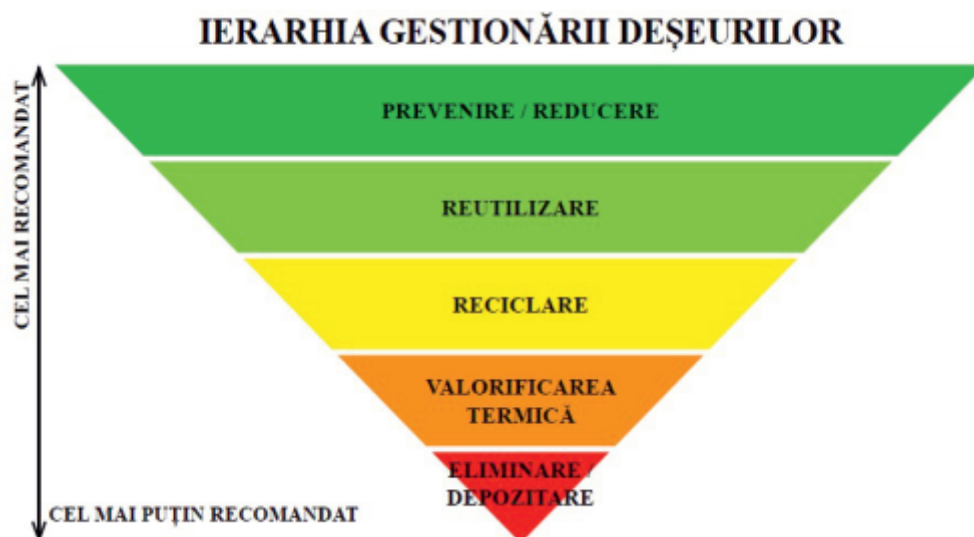
Figura nr. 1: Generarea deșeurilor pe regiuni

AFR - Africa; EAP - East Asia and Pacific, ECA - Europe and Central Asia, LAC - Latin America and Caribbean
MENA - Middle East and North Africa, SAR - South Asia; OCDE - Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

Figura de mai jos prezintă ierarhia gestionării deșeurilor și explică modul în care deșeurile sunt prelucrate prin diferite metode.

Figura nr. 2: Ierarhia deșeurilor - Planul Național de Gestionare a Deșeurilor

Ierarhia deșeurilor clasifică diferitele opțiuni de gestionare a deșeurilor în linii mari în funcție de oportunitatea lor de mediu. Cu toate acestea, ierarhia deșeurilor nu include considerente economice. În cazul în care costurile de colectare și prelucrare a deșeurilor sunt mai mici decât valoarea produsului final reciclat, reciclarea are sens din punct de vedere economic. Dar, totuși, există mai multe fluxuri de deșeuri care nu sunt atât de viabile din punct de vedere economic pentru a fi reciclate în comparație cu utilizarea materiilor prime virgine ca alternativă a aruncării sau incinerării, de exemplu: unele materiale plastice, produse din materiale mixte.

Deoarece deșeurile sunt generate, tratate și reciclate în diferite locații, acestea sunt un subiect pentru comerțul internațional. De exemplu, cea mai mare parte a resturilor de plastic este transportată și este tratată în țările asiatice. Problemele care decurg din deșeuri adesea nu rămân în interiorul frontierelor unei țări, ci sunt dispersate între țări. Prin urmare, problemele de sănătate și de mediu sunt exportate dintr-o țară și importate ulterior în alta. Gestionarea deșeurilor poate cauza diferite probleme ce pot avea un impact negativ asupra sănătății și bunăstării oamenilor și asupra mediului.

Detalierea celor mai importante și frecvente probleme într-o prezentare generală, cuprinde:

Impactul asupra sănătății	Componentele toxice, cum ar fi poluanții organici persistenți (POP), prezintă riscuri deosebit de mari pentru sănătatea umană și mediu, pe măsură ce se bioacumulează prin lanțul alimentar. Animalele care mănâncă plante contaminate au doze mai mari de contaminanți decât dacă ar fi expuse direct. Pentru oameni, contaminanții pot avea efecte asupra sistemului nervos, pot răni rinichii și pot provoca tulburări mentale și cancer. Incinerarea deșeurilor și a gazelor provenite din depozitele de deșeuri cauzează fum și poluarea aerului. Poluarea aerului poate provoca, de asemenea, efecte asupra sănătății, ar fi probleme respiratorii, deoarece contaminanții sunt absorbiți în plămâni și țesut uman. Unii contaminanți atmosferici pot dăuna, de asemenea, animalelor și oamenilor atunci când intră în contact cu pielea.
Serviciile ecosistemice sunt în pericol	Serviciile ecosistemice sunt grupate în patru categorii largi: asigurarea de servicii, cum ar fi producția de alimente și apă; reglementarea, cum ar fi controlul climei și al bolilor; sprijinirea, cum ar fi ciclurile de nutrienți și producția de oxigen; culturale, precum beneficiile spirituale și recreative. https://en.wikipedia.org/wiki/Ecosystem_services) Sănătatea umană și ecosistemică poate fi afectată negativ de toate formele de deșeuri, de la generarea sa până la eliminarea sa. De-a lungul anilor, răspunsurile privind gestionarea deșeurilor și a deșeurilor au avut un impact asupra sănătății ecosistemului și a bunăstării umane. (http://millenniumassessment.org/documents/document.315.aspx.pdf)

Contaminarea solului	Substanțele periculoase pot intra în sol pe măsură ce apa se prelinge prin situri contaminate care scot substanțe chimice, îngrășăminte sau pesticide. Solul contaminat poate deteriora flora și fauna în mod direct și indirect, eliberând componente toxice în lanțul alimentar. Ingerarea, inhalarea sau atingerea solului contaminat poate avea efecte adverse grave asupra oamenilor și animalelor.
Impactul asupra apelor de suprafață și subterane	Precipitațiile sau apa de suprafață care se scurge prin deșeuri vor absorbi componente periculoase din depozitele de deșeuri, zonele agricole, furajele etc., și le vor transporta în apele de suprafață și subterane. Acest lucru poate duce la schimbări în chimia apei, cu efecte majore asupra ecosistemului și a lanțului alimentar. Contaminarea suprafețelor și a apelor subterane poate provoca daune zonei umede și capacității acestora de a sprijini ecosistemele sănătoase și de a controla inundațiile. Contaminanții pot intra, de asemenea, în lanțul alimentar prin pește și crustacee și se pot acumula atunci când sunt mâncați de alte animale. Apele subterane contaminate prezintă, de asemenea, un mare risc pentru sănătate, deoarece este adesea utilizată pentru băut, scăldat și recreere, precum și în activități agricole și industriale.
Poluarea marină	Poluarea marină constituie o amenințare mare la adresa vieții marine, a pescuitului, a mangrovelor, a recifelor de corali și a zonelor costale. Aproximativ 80 % din poluare provine din surse terestre, cum ar fi pesticidele, poluanții organici persistenti, metalele grele provenite din reziduurile miniere și deșeurile electronice, substanțele radioactive, apele uzate și deșeurile marine. În ceea ce privește deșeurile marine, deșeurile de plastic reprezintă o preocupare tot mai mare pe măsură ce se răspândește în oceanele lumii. Pe măsură ce materialul plastic se degradează încet, acesta poate rămâne în derivă în oceane de la ani la decenii și poate forma insule întregi de moloz. Plasticul poate transporta, de asemenea, alte deșeuri periculoase, cum ar fi POP, cu efecte pe termen lung asupra mediului. Poluarea marină include, de asemenea, scurgerile de petrol, evacuările de deșeuri uleioase de pe nave etc.
Emisii în aer	Emisiile în aer sunt produse în principal de fumul provenit din incinerarea și gazele din depozitele de deșeuri. Fumul provenit de la practicile deschise de ardere a deșeurilor eliberează componente periculoase în aer. Instalațiile de incinerare vechi sau prost exploatate pot fi, de asemenea, o sursă de emisii periculoase, cum ar fi metalele grele și dioxinele. O parte semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră legate de deșeuri este eliberată în aer în timpul degradării materiei ecologice în depozitele de deșeuri. În timp ce metanul reprezintă de obicei 55% din emisiile provenite din depozitele de deșeuri, dioxidul de carbon reprezintă aproximativ 35%. Alte câteva gaze sunt eliberate în cantități mai mici.
Mirosul neplăcut și aruncarea gunoiului	Deșeurile lăsate pe străzi sau în depozitele de deșeuri pot fi, de asemenea, o sursă de miros și probleme legate de aruncarea gunoiului. Un depozit de deșeuri poate provoca afectarea ambiantului și neplăceri la câțiva kilometri distanță de locul în care se află. În timp ce aruncarea gunoiului este adesea o problemă estetică, aceasta poate constitui, de asemenea, un risc pentru mediu. Deșeurile marine din plastic pot transporta POP-uri și aruncarea gunoiului pe uscat pot duce la blocarea conductelor de drenaj și pot cauza probleme secundare de mediu, ar fi inundațiile.
Dăunători	Depozitele de deșeuri și stațiile de transfer al deșeurilor pot atrage diferiți dăunători (insecte, rozătoare, pescăruși etc.) care vor căuta alimente din deșeuri. Dăunătorii pot răspândi boli (de exemplu, salmonella și e-coli) care reprezintă un risc pentru sănătatea umană. Dăunătorii pot fi, de asemenea, o sursă de disconfort prin sursa de zgomot, vectori de transport gunoarie și microbi sau prin înmulțirea acestora. (http:// www. contegoresponse.com/service/waste-sites/). Principalul motiv pentru care depozitele de gestionare a deșeurilor atrag dăunători este prezența deșeurilor alimentare și a pachetelor contaminate cu alimente. Separarea deșeurilor alimentare de fluxul municipal de deșeuri solide de la sursă și compostarea deșeurilor alimentare atenuează problemele cu mirosul neplăcut și dăunătorii la depozitele de deșeuri.

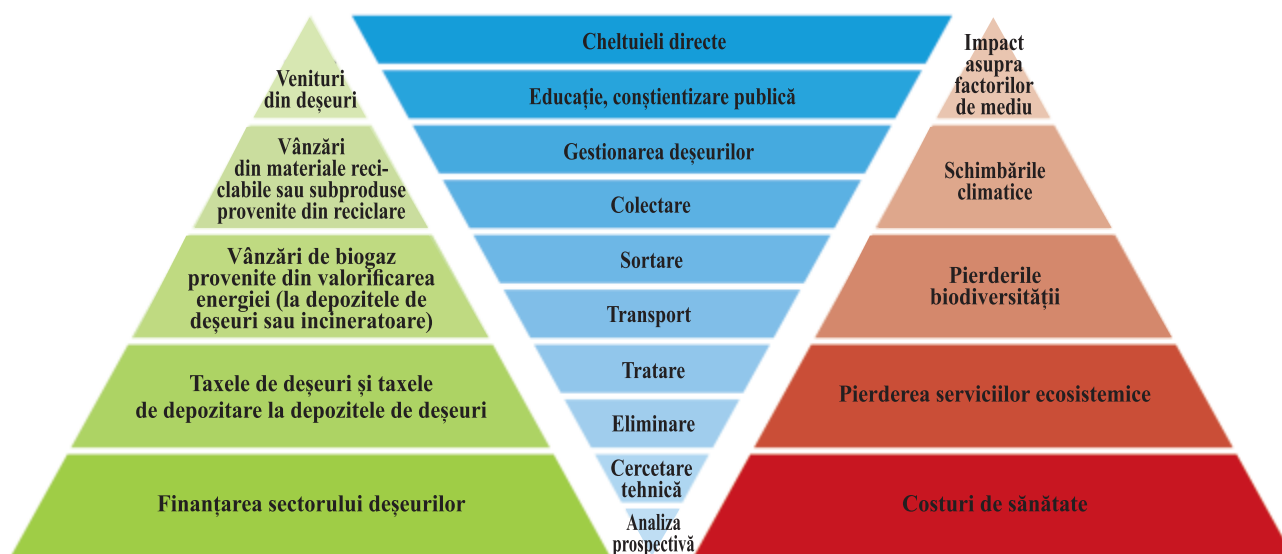
Deșeurile care nu sunt gestionate în mod corespunzător, în special excreția și alte deșeuri lichide și solide din gospodării și comunitate, sunt un pericol grav pentru sănătate și conduc la răspândirea bolilor infecțioase. De exemplu, infecțiile cutanate și ale sângelui care rezultă din contactul direct cu deșeurile și din rănilor infectate, infecțiile oculare și respiratorii care rezultă din expunerea la praf infectat, în special în timpul operațiunilor de depozitare a deșeurilor, diferite boli care rezultă din mușcăturile animalelor care se hrănesc cu deșeuri. De asemenea, infecțiile intestinale care sunt transmise de muște hrănindu-se cu deșeuri. Anumite substanțe chimice eliberate netratate, de exemplu cianuri, mercur și bifenili policlorurați sunt foarte toxice, iar expunerea poate duce la boli sau deces.

Sursa: prelucrare echipa de audit

Introducerea pe teritoriul României a deșeurilor de orice natură, în scopul eliminării acestora este interzisă conform legii, prin OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 265/2006, art. 32.

Deșeurile fac parte din economie - fiind un subprodus al activității economice, generate de către entități private, instituții publice și gospodării. Deșeurile sunt, de asemenea, o contribuție la activitatea economică - fie prin

valorificarea materialului, fie prin valorificarea energiei. Gestionarea acestor deșeuri are implicații economice - pentru productivitate, cheltuielile guvernamentale și, desigur, de mediu. Din punct de vedere economic, generarea de deșeuri creează atât costuri, cât și venituri. În timp ce producătorii de deșeuri plătesc adesea pentru eliminarea și tratarea deșeurilor, aceste costuri constituie venituri pentru actorii care își desfășoară activitatea în sectorul deșeurilor.

Sursa: prelucrare echipa de audit

1.2. Autorități cu atribuții în reglementarea, coordonarea, monitorizarea și controlul gestionării deșeurilor

Ministerul Mediului are următoarele atribuții:

- elaborează Strategia națională de gestionare a deșeurilor și PNGD;
- inițiază și propune spre adoptare proiecte de acte normative care privesc gestionarea deșeurilor;

- avizează reglementările specifice în domeniul gestionării deșeurilor, elaborate de celelalte autorități publice;
- monitorizează impactul activităților de producere și gestionare a deșeurilor asupra factorilor de mediu;
- controlează și reglementează, prin unitățile subordonate, activitățile de gestionare a deșeurilor, în conformitate cu atribuțiile și competențele stabilite prin lege;
- prezintă anual Guvernului rapoarte privind gestionarea deșeurilor;
- organizează împreună cu celelalte autorități publice centrale și locale și cu organizațiile

neguvernamentale programe de instruire și educare a populației în domeniul gestionării deșeurilor;

h) gestionează asistența financiară din fonduri externe nerambursabile acordate României pentru domeniul gestiunii deșeurilor, în limita domeniului său de activitate; îndeplinește funcția de autoritate de management în sectorul gestiunii deșeurilor pentru proiectele finanțate de asistența financiară din fonduri externe nerambursabile acordate României.

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului are următoarele atribuții:

a) elaborează strategii, programe și politici sectoriale de dezvoltare a activităților industriale, cu includerea aspectelor legate de gestionarea deșeurilor industriale de reconstrucție ecologică, și urmărește implementarea acestora;

b) inițiază reglementări specifice pentru gestionarea diferitelor tipuri de deșeuri industriale, precum și pentru operațiunile de reciclare și de valorificare a acestor deșeuri, cu avizul autorității publice centrale pentru protecția mediului;

c) coordonează și supraveghează activitatea de reciclare a deșeurilor industriale.

Ministerul Transporturilor are următoarele atribuții:

a) participă la elaborarea planurilor sectoriale de gestionare a deșeurilor provenite din activitățile de transport și auxiliare și urmărește realizarea acestora de către operatorii economici aflați în subordinea sau în coordonarea sa;

b) participă la elaborarea reglementărilor specifice privind gestionarea deșeurilor provenite din activitățile de transport și auxiliare și pentru controlarea activității de transport al deșeurilor.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale are următoarele atribuții:

a) elaborează strategii și programe sectoriale de gestionare a deșeurilor rezultate din agricultură și din industria alimentară și urmărește realizarea acestora de către operatorii economici din aceste sectoare economice;

b) participă la elaborarea de reglementări specifice privind gestionarea deșeurilor provenite din agricultură și din industria alimentară;

c) avizează propunerile de amplasamente pe terenurile cu destinație agricolă pentru instalații pentru gestionarea deșeurilor, depozite de deșeuri etc.;

d) aprobă și controlează modul de utilizare a deșeurilor pentru fertilizarea sau ameliorarea solurilor în agricultură.

Ministerul Muncii și Justiției Sociale are următoarele atribuții:

a) inițiază și promovează, împreună cu alte autorități competente, acte normative privind securitatea și protecția muncii în domeniul gestionării deșeurilor;

b) controlează, prin intermediul instituțiilor abilitate din subordine, și reglementează activitățile de gestionare a deșeurilor, în conformitate cu atribuțiile și competențele stabilite prin lege.

Autoritățile administrației publice locale

asigură implementarea la nivel local a obligațiilor privind gestionarea deșeurilor asumate de România.

1.3. Prezentarea obiectivului general și a obiectivelor specifice ale misiunii de audit

În cadrul acțiunii de audit al performanței, conform mandatului oferit de conducerea Departamentului IX din cadrul Curții de Conturi s-au avut în vedere următoarele obiective:

- evaluarea economiilor realizate în gestionarea fondurilor alocate pentru realizarea programului/proiectului/procesului/activității, respectiv stabilirea măsurii în care, prin politicile și practicile de management, se asigură minimizarea costului resurselor alocate, fără a se compromite realizarea în bune condiții a obiectivelor stabilite;

- eficiența utilizării resurselor umane, materiale și financiare, respectiv maximizarea rezultatelor programului / proiectului / procesului / activității în relație cu resursele utilizate și stabilirea raportului dintre rezultatele obținute și costul resurselor utilizate în vederea obținerii acestora;

- eficacitatea utilizării fondurilor publice, respectiv stabilirea gradului de îndeplinire a obiectivelor declarate ale programului / proiectului / procesului / activității.

1.4. Prezentarea criteriilor de audit care au fost utilizate pentru evaluarea performanței

Criteriile de audit au fost alese de auditorii publici externi prin exercitarea raționamentului profesional, apreciindu-le ca fiind cuprinzătoare, obiective, relevante, rezonabile, accesibile și flexibile pentru a corespunde obiectivelor auditului performanței, utilizând următoarele surse:

1. Legislația specifică pentru domeniul gestionării deșeurilor.

2. Alte criterii luate în considerare de auditori pentru a fi utilizate în realizarea misiunii de audit:

a) Indicatorii raportați la Comisia Europeană;

b) Criterii înscrise în Rapoartele privind mediul (în măsura în care acestea sunt disponibile), Rapoarte de audit (financiar / al performanței) elaborate de Curtea de Conturi;

c) Standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate în baza standardelor internaționale de audit, cadrul general și manualul de audit al performanței, elaborat de Curtea de Conturi a României;

d) Obiectivele principale reflectate în planuri / strategii elaborate de entitățile cu atribuții în domeniul auditat.

1.5. Descrierea metodologiei de audit, a abordărilor auditului, respectiv a procedurilor de audit utilizate pentru colectarea și analizarea datelor și informațiilor

În cadrul auditului performanței probele de audit, respectiv datele și informațiile obținute din desfășurarea auditului, au fost utilizate pentru a stabili dacă managementul și personalul entităților auditate au acționat în conformitate cu principiile operaționale stabilite prin politicile și standardele adoptate și au folosit resursele în mod eficient și eficace. În funcție de natura lor, probele de audit utilizate de auditorii publici externi în misiunea de audit al performanței, au fost următoarele: **probe verbale, probele documentare și probe analitice numerice.**

Probele verbale s-au constituit din răspunsuri la interviuri. Acestea au fost obținute de la entitățile auditate.

Probele documentare, din surse externe, se referă la acte sau documente, în formă scrisă sau electronică, cum ar fi: răspunsuri scrise la chestionare, corespondență relevantă în domeniile auditate, contracte, rapoarte (inclusiv cele care derivă din obligații internaționale), anuare/ rapoarte statistice etc. Totodată, s-au colectat probe și din documentele interne (prezentate de entitate), respectiv din documente tehnico-operative, documente financiar-contabile, corespondență, bugete anuale, rapoarte interne, sinteze statistice ale activității desfășurate de entitate, politici și proceduri interne.

Probele analitice numerice s-au obținut ca urmare a verificării, interpretării și analizării datelor și informațiilor privind acțiuni legate de implementarea și derularea unui program, proiect, proces sau activitate în domeniile auditate de către entitatea auditată (Ministerul Mediului) și celelalte autorități cu responsabilități în domeniul auditat – gestiunea deșeurilor menajere.

2

SINTEZA PRINCIPALELOR CONSTATĂRI

Capitolul I:

Cadrul juridic unitar privind înființarea, organizarea, gestionarea, exploatarea, finanțarea și controlul funcționării serviciului public de salubritate a localităților

I.1. Prezentarea legislației adoptate la nivel European și internațional

Politica de mediu a UE are la bază următoarele principii:

- **Principiul „Poluatorul plătește”** care are în vedere suportarea, de către poluator, a cheltuielilor legate de măsurile de combatere a poluării stabilite de autoritățile publice - altfel spus, costul acestor măsuri va fi reflectat de costul de producție al bunurilor și serviciilor ce cauzează poluarea;
- **Principiul acțiunii preventive** ce se bazează pe regula generală că „e mai bine să previi decât să combați”;
- **Principiul precauției** care prevede luarea de măsuri de precauție atunci când o activitate amenință să afecteze mediul sau sănătatea umană, chiar dacă o relație cauză-efect nu este deplin dovedită științific;
- **Principiul protecției ridicate a mediului** conform căruia politica de mediu a UE urmărește atingerea unui nivel înalt de protecție;
- **Principiul integrării**, în conformitate cu care cerințele de protecție a mediului să fie prezente în definirea și implementarea altor politici comunitare;
- **Principiul proximității** ce are drept scop încurajarea comunităților locale în asumarea responsabilității pentru deșeurile și poluarea produsă.

Principalul act de reglementare la nivelul Uniunii Europene, în sectorul gestionării deșeurilor este Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (Directiva cadru privind deșeurile). Revizuirea directivei a fost finalizată în mai 2018 când a fost adoptată Directiva 2018/851 a Parlamentului european și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile (Directiva 2018/851). Ulterior acestor modificări, România trebuie să atingă următoarele **obiective principale**:

- creșterea etapizată a gradului de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale de la minim 50% din cantitatea totală de deșeuri reciclabile în 2020 la minim 65% din cantitatea totală de deșeuri municipale în 2035;
- reducerea până în 2020 a cantității de deșeuri biodegradabile municipale depozitate la 35% din cantitatea totală produsă în anul 1995;
- asigurarea unui flux distinct de colectare separată și reciclare a biodeșeurilor până în 2023;
- reducerea cantității de deșeuri municipale depozitate la maxim 10% din cantitatea totală de deșeuri municipale generată, până în 2035;
- creșterea gradului de valorificare energetică a deșeurilor municipale la minim 15% din cantitatea totală de deșeuri municipale, până în 2025.

I.2. Prezentarea legislației adoptate la nivel național

Politica națională privind deșeurile este pusă în aplicare printr-o serie de acte normative, dintre care cele mai importante:

- Legislația cadru privind deșeurile: Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare.
- Legislația privind serviciile de salubritate: Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere dispozițiile actelor normative menționate anterior, au fost emise o

serie de acte normative subsecvente, de reglementare a activității de gestionare a deșeurilor, dintre care amintim:

- HG nr. 855/2008 pentru aprobarea actului constitutiv-cadru și a statutului-cadru pentru asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice;
- Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1798/2007 pentru aprobarea procedurii de emitere a autorizației de mediu, cu modificările și completările ulterioare
- Ordinul Președintelui ANRSC nr. 109/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate a localităților;
- Ordinul Președintelui ANRSC nr. 82/2015 privind aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de salubritate a localităților;
- Ordinul Președintelui ANRSC nr. 111/2007 privind aprobarea Caietului de sarcini-cadru al serviciului de salubritate a localităților;
- Ordinul Președintelui ANRSC nr. 112/2007 privind aprobarea Contractului-cadru de prestare a serviciului de salubritate a localităților.

află pe trepte mai înalte ale ierarhiei deșeurilor (de exemplu, reciclarea), care să nu se limiteze la tratarea deșeurilor reziduale și - implicarea cetățenilor în colectarea separată este foarte scăzută.”

europa.eu

În data de 25 aprilie 2018, autoritățile române au primit o scrisoare din partea Comisiei Europene cu privire

la procedura de pre-suspendare a plăților intermediare din Fondul de Coeziune din cadrul axei 3 din cauza neîndeplinirii condiționalității ex-ante 6.2, în sectorul deșeurilor, și anume adoptarea instrumentelor economice care să conducă la atingerea obiectivelor de reutilizare și reciclare a deșeurilor până în anul 2020 în conformitate cu art. 11 alin. (2) din Directiva 2008/98/CE. În lipsa luării unor măsuri concrete din partea autorităților române, care să dovedească îndeplinirea condiționalității ex-ante, până la data de 01 iulie 2018, Comisia Europeană urma să suspende plățile în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare - sectorul Deșeurilor.

europa.eu

În cursul anului 2018, România a primit Raportul de alertă timpurie în care se menționează:

„În 2016, România a raportat către Eurostat o rată de reciclare (inclusiv compostarea) de 13 %, în timp ce rata sa de eliminare prin depozitare a fost de 69 %, una dintre cele mai mari din Europa. În urma unei analize a politicilor existente și a celor planificate în mod cert în domeniul gestionării deșeurilor, se consideră că România riscă să nu își îndeplinească obiectivul de a pregăti pentru reutilizare / reciclare 50 % din deșeurile municipale până în 2020.

Evaluarea care stă la baza raportului de alertă timpurie a formulat următoarele concluzii:

- în România, serviciul de colectare separată a deșeurilor, inclusiv a celor biologice, nu este pus în practică în suficientă măsură;
- nu există suficiente stimulente economice pentru a renunța la eliminare;
- în ceea ce privește ambalajele, schemele de răspundere extinsă a producătorilor nu sunt eficiente și nu acoperă integral costurile colectării separate;
- lipsește în continuare infrastructura necesară;
- sunt necesare investiții mai mari în proiecte

În acest context, Guvernul României a adoptat Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 74 din 17 iulie 2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, a Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, care ulterior a fost aprobată de Parlamentul României prin Legea nr. 31/2019, act normativ care aprobă dar aduce și unele modificări ordonanței. Actul normativ a introdus o serie de modificări legislative importante, un puternic impact asupra gestiunii deșeurilor, în special în ceea ce privește categoria deșeurilor reciclabile, respectiv:

- **Tarife distincte pentru gestionarea deșeurilor reciclabile** (deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă din deșeurile municipale) / celelalte deșeurii municipale;

- **Indicatori minimi de performanță pentru activitățile serviciului de salubritate.** Coroborat cu introducerea indicatorilor de performanță, UAT/ADI trebuie să stabilească și penalitățile aplicate în cazul neîndeplinirii respectivelor indicatori;

- **Contribuția pentru economia circulară** (constituie una dintre sursele Fondului pentru mediu, iar cuantumul său este prevăzut în OUG nr. 196/2005);

• **Instrumentul economic „plătește pentru cât arunci”.** Introducerea acestui instrument vizează aplicarea concretă, în domeniul salubrității, a principiului „poluatorul plătește”, prin crearea unei legături directe între serviciile de salubritate de care beneficiază utilizatorii și costurile pe care aceștia le achită. Practic, prin implementarea instrumentului, utilizatorii vor achita un cost ce reflectă, într-o măsură direct proporțională, serviciile de care beneficiază în mod efectiv.

Sistemul „plătește pentru cât arunci” este un instrument care și-a dovedit eficiența în celelalte state membre ale UE, în ceea ce privește creșterea ponderii deșeurilor reciclate din totalul celor generate. În România, se constată atât adoptarea și implementarea cu întârziere a

cadrelui legal care reglementează acest principiu dar și punerea greoaie în practică. Ratarea acestui obiectiv important pentru cetățeni și nu în ultimul rând pentru mediu, va atrage penalități pentru România, concretizate în despăgubiri financiare care, mai departe, se vor răsfrânge sub forma unor sancțiuni semnificative asupra Consiliilor Județene și Primăriilor, conducând inevitabil la creșterea accelerată a tarifelor aferente serviciilor de gestionare a deșeurilor și, implicit la costuri mai mari pentru populație.

Conștientizarea populației asupra efectelor aplicării acestui instrument, dar și creșterea gradului de colectare separată a deșeurilor la nivel național, reprezintă cheia pentru aplicarea cu succes a instrumentului „plătește pentru cât arunci”.

Unde aruncăm sticla?

Ambalajele de sticlă se aruncă în recipientul verde.

Ce se aruncă?
Recipiente de sticlă provenite de la băuturi și produse alimentare: sticle, borcane

Ce nu se aruncă?
Porțelan și ceramică, cristal și oglindă, becuri și neane, sticlă rezistentă la temperaturi înalte, veselă și pahare

Dacă locuiți la bloc, puteți depune recipientele de sticlă în containerele stradale verzi, amplasate pe domeniul public.

Dacă locuiți la casă și strada dvs. este inclusă în proiectul pilot de colectare selectivă, puteți solicita gratuit saci lucrătorilor SC Salubritate Craiova SRL care ridică deșeurile reciclabile sau puteți ridica sacii de la punctul de lucru al societății, situat în strada Fluturi, nr. 48 (dispecerat). Consultați site-ul www.salubritate-craiova.ro, secțiunea Colectare selectivă, pentru a vedea lista străzilor incluse în acest program.

O STICLĂ ARE NEVOIE DE 1 MILION DE ANI PENTRU A SE DESCOMPUNE!

ATENȚIE! Nu introduceți sticle și borcane în pubele și containere destinate deșeurilor menajere. Acestea pot distruge recipientele, dar mai ales autogunoiera și sistemul hidraulic de compactare al acesteia.

Sursa: <https://salubritate-craiova.ro/informatii-generale-colectare-selectiva/Conștientizare>

● **Răspunderea extinsă a producătorului**

Analiza stadiului și a modului de implementare a prevederilor OUG nr. 74/2018 a relevat o etapă relativ incipientă de aplicare a prevederilor legale și a recomandărilor din Precizările Ministerului Mediului, dar și faptul că punerea în practică continuă să creeze dificultăți. În rândul beneficiarilor există o

reticență în aplicarea recomandărilor din aceste *Precizări*, întrucât nu îmbracă forma unui act normativ, opozabil în justiție.

Analizând cadrul legal adoptat în România, privind gestionarea deșeurilor, precum și cel privind serviciul de salubritate au fost constatate următoarele:

- România a transpus integral legislația europeană privind deșeurile, însă, în unele situații au fost identificate întârzieri excesive atât în adoptarea cadrului legislativ necesar sferei de activitate, cât și în monitorizarea rezultatelor. Legislația națională aplicabilă domeniului Deșeuri este vastă și dificil de aplicat.

- Din cauza presiunii termenelor, adoptarea modificărilor și completărilor Legii nr. 211/2011 a fost făcută fără o analiză a realităților economice și sociale și a stadiului în care se afla implementarea prevederilor legale în vigoare la acel moment;

- OUG nr. 74/2018 a încercat să corecteze o stare de fapt, dând un caracter de noutate elementelor pe care le prevede, însă:

- *colectarea separată era deja o obligație existentă odată cu adoptarea Legii nr. 211/2011,*
- *instrumentul „plătește pentru cât arunci” a fost introdus odată cu adoptarea Legii nr. 166 din 12 iulie 2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 68/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, iar*
- *existența indicatorilor de performanță în contractele de delegare fusese prevăzută de Legea nr. 51/2006(chiar în forma de bază a actului normativ);*

Aplicarea prevederilor OUG nr. 74/2018 ar putea avea ca efect imediat creșterea nivelului tarifelor/taxelor, prin introducerea în acestea a contribuției pentru economia circulară. Aceasta este însă un instrument de stimulare a beneficiarilor serviciilor de salubritate de a pre colecta selectiv deșeurile și de colectare selectivă a deșeurilor de către operatorii de salubritate, astfel încât cantitatea care efectiv ajunge să fie depozitată să se reducă.

Pe de altă parte, trebuie notat potențialul real de reducere a costurilor serviciului de salubritate, în cazul în care tarifele pentru activitățile prestate de operatorii de salubritate pentru gestionarea deșeurilor municipale sunt stabilite în condiții transparente¹, prin aplicarea răspunderii extinse a producătorului.

REP conduce la ajustarea costurilor cu veniturile obținute din vânzarea materialelor, ca materii prime secundare, raportate la cantitatea totală colectată de deșeuri municipale;

După publicarea ordonanței, procesul de aplicare nu a continuat, nu au fost elaborate și adoptate norme de aplicare deși complexitatea reglementărilor legale introduse o impunea. O mare parte din termenele stabilite (1 ianuarie 2019, 30 iunie 2019) au fost foarte apropiate datei de adoptare a ordonanței, în condițiile în care punerea în aplicare a prevederilor acesteia impunea modificări ale sistemelor de colectare existente, investiții în infrastructură, modificări ale contractelor de delegare, stabilirea și negocierea unor noi tarife (diferențiate).

În aceste condiții, prevederile legale adoptate nu sunt simplu de înțeles și aplicat fapt dovedit și de întârzierea înregistrată în implementarea acestora. Pentru punerea în aplicare a noilor prevederi legale, Ministerul Mediului a publicat pe site-ul propriu documentul „Recomandări pentru aplicarea modificărilor legislative introduse prin ordonanța de urgență nr. 74/2018”², însă acestea au doar un caracter consultativ, orientativ și nu de reglementare a modului de aplicare a noilor prevederi legale, ceea ce ar fi necesitat elaborarea unor norme de aplicare a OUG 74/2018.

¹ Se consideră că tarifele, distincte, pentru activitățile prestate de operatorii de salubritate pentru gestionarea directă sau delegată a deșeurilor municipale prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 211/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sunt stabilite în condiții transparente în cazul în care valoarea tarifelor pentru activitățile prestate pentru deșeurile respective a fost stabilită de procedurile de atribuire prevăzute de art. 28, respectiv art. 29 din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar metodologia de fundamentare a acestor tarife a fost stabilită cu implicarea operatorilor economici prevăzuți la art. 16 alin. (1), organizații ale acestora, autoritățile publice locale sau, după caz, cu asociații de dezvoltare intercomunitară. În cazul în care s-a stabilit în condiții transparente un tarif unic, Tr se consideră a fi stabilit în condiții transparente prin defalcarea tarifului unic numai în cazul în care media tarifelor distincte ponderată cu cantitățile de deșeuri corespunzătoare categoriei este egală cu tariful unic stabilit.

² Documentul reprezintă o sinteză a documentelor elaborate în cadrul proiectului TA2018039 RO RP1 „Consolidarea Capacității Instituționale și îmbunătățirea funcționalității proiectelor în sectorul deșeurilor” parte din acordul PASSA încheiat între Ministerul Fondurilor Europene și Banca Europeană de Investiții (2017-2020), cu suportul JASPERS și cuprinde recomandări privind modul de implementare a principalelor prevederi introduse prin OUG nr. 74/2018 aprobată prin Legea nr. 31/2019.

Model de colectare selectivă în gospodăriile populației

Deși, noile modificări legislative au fost luate în considerare în cazul tuturor SMID-urilor, persistă încă, o serie de probleme în implementarea lor¹, precum:

- erori în fundamentarea de către operatori a tarifelor distincte pentru activitatea de colectare, în principal prin considerarea unei cantități de deșeuri reciclabile colectate separat mai mică decât cantitatea aferentă indicatorului de performanță;

- costurile cu economia circulară, incluse în tarife, sunt necorelate cu indicatorii de performanță;

- interpretarea eronată a modului de aplicare a instrumentului economic „plătește pentru cât arunci” (fiind aplicat la nivel de UAT și nu pentru

generatori);

- gradul redus de înțelegere a modalității de implementare a mecanismului de colaborare cu OIREP;

- gradul redus de conștientizare a reprezentanților UAT a noilor modificări legislative și a modalităților de implementare;

- expertiză redusă a ADI în ceea ce privește verificarea, în vederea aprobării tarifelor activităților serviciului de salubritate, precum și în ceea ce privește modul de calcul al tarifelor/taxelor plătite atât de utilizatorii casnici, cât și non-casnici.

¹ Constatate de către reprezentanții BEI în cadrul proiectului „Consolidarea capacității instituționale și îmbunătățirea funcționalității proiectelor în sectorul deșeurilor”

Modificările legislative adoptate aveau impact asupra altor acte normative aplicabile domeniului (Legea nr. 101/2006, Legea nr. 51/2006, etc) însă adoptarea lor nu a produs modificări/completări ale reglementărilor existente. Din conținutul actualizat al celor două acte normative care reglementează serviciul de salubritate, respectiv, Legea nr. 51/2006 și Legea nr. 101/2006 s-a constatat că acestea conțin prevederi care nu sunt corelate cu modificările legislative adoptate prin Legea nr. 211/2011 modificată și completată.

Pachetul de ordine emise de ANRSC în anul 2007, respectiv Ordinul 109/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate a localităților, Ordinul 111/2007 privind aprobarea Caietului de sarcini-cadru al serviciului de salubritate a localităților și Ordinul 112/2007 privind aprobarea Contractului-cadru de prestare a serviciului de salubritate a localităților, nu sunt actualizate în conformitate cu prevederile OUG nr. 74/2018 și a prevederilor din Legii nr. 101/2006 și ale Legii nr. 51/2006.

Ca urmare a acțiunilor de documentare / audit al performanței, efectuate de Camerele de Conturi teritoriale, s-a constatat că actele normative care conțin prevederi specifice domeniului salubrității (Legile 51/2006, 101/2006, 211/2011, ordinele ANRSC 109 - 112/ 2006) sunt prea puțin cunoscute și aplicate la nivelul UAT, în special la nivelul autorității publice locale, acolo unde nu există personal suficient de bine pregătit în acest sens și/ sau care să manifeste suficientă disponibilitate pentru implicarea în problemele salubrității localității.

De cele mai multe ori, la nivelul autorității publice locale există percepția greșită că, de la momentul delegării gestiunii serviciului de salubritate, UAT nu mai are nicio responsabilitate privind deșeurile din localitate.

Capitolul II: Implementarea sistemului de gestionare a deșeurilor

II.1 Serviciul de salubritate a localităților

Serviciile comunitare de utilități publice joacă un rol foarte important pentru îmbunătățirea calității vieții tuturor cetățenilor, iar în sfera acestora intră și serviciul de salubritate a localităților.

Putem considera că managementul deșeurilor este un factor cu impact major în protecția mediului înconjurător, a sănătății populației și nu în ultimul rând în tranziția spre o economie verde.

Serviciul public de salubritate a localităților (serviciul) se desfășoară sub controlul, conducerea sau coordonarea autorităților administrației publice locale ori ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, în scopul salubrității localităților și pentru satisfacerea nevoilor populației, ale instituțiilor publice și ale agenților economici de pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale.

Organizarea, funcționarea și exploatarea serviciului se face în condițiile prevăzute de **Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 republicată, cu modificările și completările ulterioare, a legii speciale - Legea serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a actelor subsecvente celor două legi menționate anterior. Serviciul cuprinde următoarele activități:**

a) colectarea separată și transportul separat al deșeurilor municipale și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori;

b) colectarea și transportul deșeurilor provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a acestora;

c) organizarea prelucrării, neutralizării și valorificării materiale și energetice a deșeurilor;

d) operarea/administrarea stațiilor de transfer pentru deșeurile municipale și deșeurile similare;

e) sortarea deșeurilor municipale și a

deșeurilor similare în stațiile de sortare;

f) măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea căilor publice;

g) curățarea și transportul zăpezii de pe căile publice și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau de îngheț;

h) colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestora către unitățile de ecarisaj sau către instalațiile de neutralizare;

I) organizarea tratării mecano-biologice a deșeurilor municipale și a deșeurilor similare;

j) administrarea depozitelor de deșeuri și/sau a instalațiilor de eliminare a deșeurilor municipale și a deșeurilor similare;

k) dezinsecția, dezinsecția și deratizarea.

Modalitatea de gestiune a activităților specifice serviciului se stabilește prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în baza unui studiu de oportunitate, în funcție de natura și starea serviciului, de necesitatea asigurării celui mai bun raport preț/calitate, de interesele actuale și de perspectivă ale unităților administrativ-teritoriale, precum și de mărimea și complexitatea sistemelor de utilități publice.

Astfel se regăsesc două modalități de gestiune: **directă și delegată.**

În cazul gestiunii directe, operatori pot fi de drept public sau privat:

a) servicii publice de interes local sau județean, specializate, cu personalitate juridică, înființate și organizate în subordinea consiliilor locale sau consiliilor județene, după caz, prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective;

b) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective.

Serviciile publice cu personalitate juridică pot fi desemnate prin hotărâri de dare în administrare, iar în celălalt caz (b), contractul de delegare poate fi atribuit direct, cu respectarea celor 3 condiții cumulative prevăzute la art. 28 alin. (2) din Legea Serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, condiții ce

trebuie îndeplinite atât la data atribuirii contractului de delegare a gestiunii, cât și pe toată durata acestui contract.

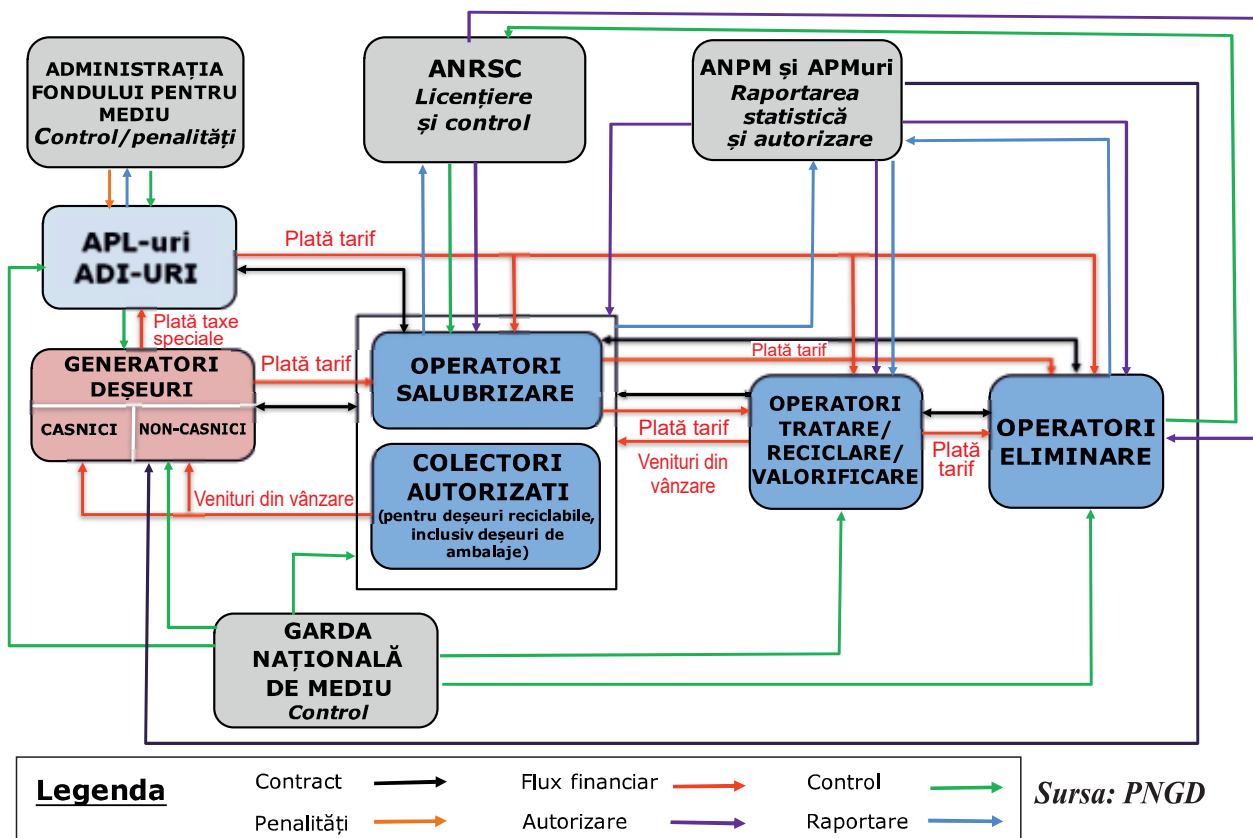
În cazul gestiunii delegate, procedura de atribuire a contractelor de delegare se stabilește, după caz, în baza prevederilor Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, Legii nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale și Legii nr.

100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.

Ca urmare, contractul de delegare a gestiunii activităților specifice serviciului de salubritate a localităților poate fi:

- contract de concesiune de servicii;
- contract de achiziție publică de servicii.

Schema actuală a gestionării deșeurilor municipale este următoarea:

Actorii principali ai serviciului de salubritate sunt:

- **unitățile administrativ-teritoriale / autoritățile administrației publice locale (APL)** sau, după caz, **asociațiile de dezvoltare intercomunitară** având ca scop serviciul de salubritate (ADI), consiliile județene;

- **operatorii de salubritate**, respectiv operatori de colectare și operatori de tratare, care pot fi persoane juridice de drept public sau privat;

- **utilizatorii serviciului de salubritate**, care pot fi comunitățile locale considerate în întregul lor sau comunitățile locale componente ale ADI, respectiv persoanele fizice ori juridice care beneficiază individual de una sau de mai multe activități specifice serviciului de salubritate.

II.2. Autoritățile administrației publice locale (APL)

APL asigură implementarea la nivel local a obligațiilor privind gestionarea deșeurilor asumate de România. Legea serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006 republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 101/2006), prevede că autoritățile publice locale au competențe partajate cu autoritățile administrației publice centrale și cu autoritățile de reglementare competente în ceea ce privește reglementarea, monitorizarea și controlul serviciilor comunitare de utilități publice, dar au competențe exclusive (în consecință, poartă întreaga responsabilitate) în ceea ce privește înființarea, organizarea, gestionarea, coordonarea și atribuirea serviciului de salubritate a localităților.

Conform prevederilor Legii nr. 211/2011 „Autoritățile administrației publice locale au

obligăția ca începând cu anul 2012 să asigure colectarea separată pentru cel puțin următoarele tipuri de deșeuri: hârtie, metal, plastic și sticlă.”

Implementarea la nivel național a unor astfel de sisteme de colectare separată a deșeurilor, este necesară în vederea atingerii țintelor asumate de România, în conformitate cu Directivele Uniunii Europene iar modificările legislative introduse prin OUG nr. 74/2018 au creat premisele atingerii obiectivului de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale însă ar trebui luate măsuri de extindere, la nivel național a sistemului de colectare separată a deșeurilor atât în mediul urban cât și în mediul rural.

La finele anului 2019, din datele puse la dispoziție de ANRSC, situația organizării serviciului de salubritate, la nivelul celor 3181 unități administrativ teritoriale este următoarea:

- În 95 UAT (2,9%) nu a fost organizat serviciul de salubritate;
- În 231 UAT (7,26 %) deși a fost organizat și atribuit serviciul de salubritate, acesta nu se prestează;

- În 2560 UAT (80,48%) serviciul a fost organizat, atribuit iar contractele de delegare conțin prevederi referitoare la colectarea separată a deșeurilor;

- În 303 UAT (9,56%) deși serviciul a fost organizat, atribuit, contractele de delegare nu conțin prevederi referitoare la colectarea separată a deșeurilor.

Conform informațiilor puse la dispoziție de ANRSC, activitatea de colectare separată a deșeurilor nu se realizează în aproape 20% din unitățile administrativ teritoriale. Există, însă destule semnale referitor la faptul că, deși contractele de delegare conțin prevederi referitoare la colectarea separată, aceasta nu se realizează.

Situația prezentată mai sus devine cu atât mai îngrijorătoare în condițiile în care, din prelucrarea datelor puse la dispoziție de ANPM, date raportate de operatorii economici care realizează servicii de salubritate, rezultă faptul că peste 90% din deșeurile municipale generate de populație și agenți economici sunt colectate în amestec și sub 10% sunt colectate separat.

Situația se prezintă astfel:

Situația deșeurilor municipale colectate de operatorii de salubritate în perioada 2016 - 2018				
An		Total tone 2016	Total tone 2017	Total tone 2018
Stoc la începutul anului		18,435.53	26,327.87	42,759.11
CANTITATE DESEURI COLECTATE SELECTIV	Cantitate deșeuri colectate selectiv - populație	220,031.23	240,474.55	236,488.57
	Cantitate deșeuri colectate selectiv - Unități economice	90,721.76	105,683.63	97,950.03
	TOTAL	310,753.00	346,158.18	334,438.60
	%	7.19	7.70	7.21
CANTITATE DESEURI COLECTATE ÎN AMESTEC	Cantitate deșeuri colectate în amestec -Unități economice	1,012,226.07	1,024,221.41	1,037,817.92
	Cantitate deșeuri colectate în amestec - populație	2,978,423.11	3,100,509.66	3,224,266.13
	TOTAL	3,990,649.18	4,124,731.07	4,262,084.05
	%	92.38	91.72	91.87
TOTAL CANTITATE DESEURI		4,319,837.71	4,497,217.12	4,639,281.76

Sursa: ANPM

La nivel național, se constată o implementare scăzută a colectării separate, a deșeurilor reciclabile și biodegradabile ceea ce a condus implicit la depozitarea preponderentă a deșeurilor. Acest aspect coroborat cu depozitarea în depozite neconforme (în cele mai multe cazuri acestea nefiind prevăzute cu sistem de colectare a levigatului și a gazului de depozit) generează un impact negativ semnificativ asupra:

- aerului (emisii poluante, emisii de gaze cu efect de seră),
- apelor și solului (prin infiltrarea levigatului, modificări de peisaj și disconfort vizual / olfactiv ca urmare a abandonării necontrolate a deșeurilor),
- biodiversității (în multe cazuri depozitele neconforme sunt situate în vecinătatea apelor de suprafață, situri Natura 2000 etc)

- și, nu în ultimul rând, asupra sănătății populației prin toate cele de mai sus.

Nerealizarea colectării separate constituie principala cauză pentru neîndeplinirea țintelor propuse la nivel național și are la bază:

- lipsa de interes a autorităților locale/ADI în organizarea activității de salubritate la nivelul localităților și neimplicarea activă a acestora, în activitatea de conștientizare și educare a populației din mediul rural;
- întârzierile mari în derularea procedurilor de atribuire a contractelor de delegare a serviciului de salubritate;
- neimplementarea SMID.

Colectare amestec Stație SMID – Management al Deșeurilor în Județul Argeș

II.3. Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară

Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea 51/2006), a instituit premisele asocierii intercomunitare.

În conformitate cu prevederile Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată (preluate de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ), Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI, asociația) este structura de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, având ca obiectiv înființarea, organizarea, reglementarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciilor de utilități publice pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale

membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional.

ADI sunt structurile mandatate, de către unitățile administrativ-teritoriale membre, ca pe raza de competență a acestora să înființeze, organizeze, reglementeze, finanțeze, exploateze, monitorizeze și gestioneze în comun serviciile de utilități publice, în consecință să exercite, în numele și în favoarea lor, prerogativele, drepturile și obligațiile acestora legate de serviciul de salubritate. Eficiența structurii executive a ADI și a aparatului tehnic se reflectă direct în calitatea serviciilor prestate către cetățeni.

În prezent în România sunt înființate 39 de Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) pentru managementul integrat al deșeurilor la nivel județean, iar județele la nivelul cărora nu s-a înființat o ADI care să cuprindă toate

unitățile administrativ teritoriale sunt Ialomița și Satu Mare.

Deși atât Legea nr. 215/2001 cât și OUG nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ prevăd posibilitatea sprijinirii de către Guvern a asocierilor unităților administrativ-teritoriale prin programe naționale de dezvoltare, finanțate anual prin bugetul de stat sau din alte surse și prevăzute distinct în cadrul bugetului ministerului cu atribuții în domeniul administrației publice, în perioada supusă auditului, respectiv 2016-2018 nu au fost identificate astfel de programe care să finanțeze Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară.

Încă există o lipsă de înțelegere în multe UAT-uri asupra rolului și scopului ADI, astfel că în opinia acestora, Asociația este un organism independent de voința lor, care are întreaga responsabilitate, alături de operatorul delegat, atât să gestioneze deșeurile, cât și referitor la orice situație în legătură cu acestea, inclusiv identificarea fondurilor necesare pentru achitarea serviciilor prestate, dacă utilizatorii refuză (există situații în care chiar UAT-ul, care este utilizatorul/beneficiar, nu achită serviciul de salubritate).

Reglementările referitoare la A.D.I. cuprinse aproape exclusiv în art. 10 din Legea nr. 51/2006, precum și în HG nr. 855 din 13 august 2008, actualizată, pentru aprobarea actului constitutiv-cadru și a statutului-cadru ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, sunt insuficiente pentru derularea în bune condiții a activității A.D.I.. Astfel:

Legea nr. 101/2006 prevede că aprobarea tarifelor, a documentațiilor de licitație, a modificărilor contractuale este atributul exclusiv al UAT-urilor, deși Legea nr. 51/2006¹ prevede transferarea acestor obligații la A.D.I. pe baza mandatelor speciale acordate. Din acest punct de vedere, precizările de la alin. (3) al art. 6 din Legea nr. 101/2006² sunt insuficiente și ineficiente în raport de cerințele alin. (5) al art. 10 din Legea nr. 51/2006.

Un alt aspect legislativ ce pune mari probleme în practică este noțiunea de **mandat special** utilizată în alin. (5) al art. 10 din Legea nr. 51/2006. Această noțiune a fost introdusă, în spiritul de a **degreva** legislativul local de obligația de a vota elemente ce țin de buna derulare a unui serviciu de utilitate publică (de ex. documentația tehnică, tariful prestației etc.) și pentru a se **proceda unitar** în realizarea în comun

a competențelor autorităților administrației publice locale referitoare la furnizarea/ prestarea serviciilor de utilități publice atunci când aceste competențe au fost delegate ADI. În mod practic, fiind vorba de un mandat special, legislativul local este obligat să pună în discuție și să aprobe, cu fiecare ocazie când acest mandat este solicitat, atât **conținutul mandatului** cât și **mandatul de vot** acordat reprezentantului în Adunarea Generală a ADI. **Din acest punct de vedere, prevederile alin. (51) al art. 10 din Legea nr. 51/2006³ sunt inaplicabile, un mandat special neputând fi acordat în mod tacit, rezultând, pe cale de consecință, nenumărate situații când se constată întârzieri în adoptarea de Hotărâri la nivelul ADI., fapt ce poate periclita situația întregului proiect derulat prin intermediul asociației.**

În cadrul proiectului de asistență tehnică finanțat de BEI „Consolidarea capacității instituționale și îmbunătățirea funcționalității proiectelor în sectorul deșeurilor, au fost identificate o serie de probleme în funcționarea ADI și în relația pe care acestea le au cu unitățile administrativ teritoriale ce le compun, astfel:

- Capacitatea instituțională scăzută a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară din domeniul deșeurilor. Din cele 32 de Asociații analizate doar în 5 dintre acestea numărul de posturi prevăzut în organigramă era ocupat.

- Grad redus de încasare a cotizațiilor de la UAT, acestea fiind practic singura sursă de venit al asociațiilor, ceea ce duce la imposibilitatea funcționării la parametrii a ADI. Această situație este dublată, în unele situații, de o administrare

¹ (3) Unitățile administrativ-teritoriale pot forma asociații de dezvoltare intercomunitară, în condițiile stabilite de Legea nr. 51/2006, republicată, în vederea înființării, organizării și exploatării în interes comun a serviciului de salubritate sau pentru realizarea unor obiective de investiții comune, specifice infrastructurii acestui serviciu. Asociațiile de dezvoltare intercomunitară astfel înființate vor acționa în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre, conform mandatului încredințat de acestea prin documentele constitutive ale asociației.

² (5) Unitățile administrativ-teritoriale pot manda asociațiile de dezvoltare intercomunitară având ca scop serviciile de utilități publice, în condițiile stabilite prin actul constitutiv și statutul asociației, să exercite, în numele și pe seama lor, atribuțiile, drepturile și obligațiile prevăzute la art. 8 alin. (3), art. 9 și art. 22 alin. (3) și (4), cu excepția celor prevăzute la art. 8 alin. (3) lit. b)-d), f)-h) și art. 9 alin. (1) lit. d). Exercitarea atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor prevăzute la art. 8 alin. (3) lit. a), dA1), dA2), i)-k), art. 9 alin. (2) lit. g), art. 27, art. 29 alin. (2) și art. 30 alin. (5) este condiționată de primirea în prealabil a unui mandat special din partea autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației.

³ (5A1) În situația în care autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale nu se pronunță asupra hotărârilor privind acordarea mandatelor speciale prevăzute la alin. (5) în termen de 30 de zile de la primirea solicitării, se prezumă că unitățile administrativ-teritoriale au acceptat tacit delegarea atribuțiilor lor.

ineficientă a resurselor atrase, ca urmare a orientării acestora către cheltuielile curente ale organizației în defavoarea cheltuielilor de capital, coroborat cu un ritm de creștere al cheltuielilor operaționale superior celui înregistrat de veniturile organizației. De asemenea, destinația preponderentă (aproximativ 80% din totalul cheltuielilor curente) a resurselor mobilizate este acoperirea cheltuielilor de personal.

- Gradul de îndatorare al asociațiilor este în continuă creștere.

- Lipsă mijloacelor de deplasare necesare pentru realizarea monitorizării contractelor de delegare.

- Grad redus de conștientizare al primăriilor în legătură cu responsabilitățile legate de gestionarea deșeurilor și mai ales în legătură cu penalitățile care pot fi aplicate în caz de gestionare neconformă.

- Comunicarea dificilă cu UAT urile, fapt ce a condus la întârzierea încheierii contractelor de delegare.

- Semnarea/modificarea contractelor de delegare se realizează numai cu mandat special din partea autorităților deliberative. Refuzul de a semna contractele de delegare sau de a fi de acord cu modificarea acestora de către unele UAT conduce la dezechilibre contractuale și implicit la riscul anulării procedurii de atribuire care implică o perioadă foarte lungă de timp în care serviciile nu se prestează dar și cheltuieli suplimentare.

- Lipsa procedurilor pentru monitorizarea contractelor de operare.

II.4. Operatori ai serviciului de salubritate

Gestionarea efectivă a deșeurilor municipale se realizează prin **operatori ai serviciului de salubritate licențiați**, respectiv operatorii de colectare și operatorii de tratare (care exploatează instalații de sortare, instalații de compostare, instalații de tratare mecano-biologică, operatori economici care realizează reciclarea/valorificarea și operatorii depozitelor de deșeuri nepericuloase). Toate aceste instalații sunt operate numai de operatori autorizați din punct de vedere al protecției mediului. Conform prevederilor legale, **deținătorul autorizației/autorizației integrate de mediu** (care în cazul proiectelor prin care au fost realizate SMID-urile, sunt consiliile județene, beneficiare ale

proiectelor) **în calitate de titular al activității/activităților pentru care s-a acordat actul de reglementare, este responsabil ca pe toată durata de deținere a bunurilor (și ulterior, în cazul depozitelor) să respecte condițiile prevăzute în acordul / autorizația / autorizația integrată de mediu.**

Operatorii economici colectori autorizați care preiau prin achiziție ambalaje folosite de la populație, **prin puncte de colectare**, au obligația **să notifice** desfășurarea activității asociației de dezvoltare intercomunitară sau, după caz, unității administrativ-teritoriale / subdiviziunii administrativ-teritoriale a municipiilor de pe raza teritorială unde își desfășoară activitatea și să raporteze trimestrial acesteia cantitățile de deșeuri de ambalaje colectate de la persoanele fizice.

Operatorii economici colectori autorizați care preiau prin achiziție deșeuri de ambalaje de la populație **de la locul de generare** a acestora au obligația **să se înregistreze** la nivelul asociației de dezvoltare intercomunitară sau, după caz, al unității administrativ-teritoriale/subdiviziunii administrativ-teritoriale a municipiilor unde desfășoară activitatea și să raporteze trimestrial acestora cantitățile de deșeuri de ambalaje colectate de la persoanele fizice. Înregistrarea are ca scop respectarea drepturilor operatorilor de salubritate care desfășoară, prin delegare, activitatea de salubritate pe raza unității administrativ-teritoriale, respectiv:

- a) încasarea contravalorii serviciului de salubritate prestat, corespunzător tarifului aprobat de autoritățile administrației publice locale;

- b) preservarea echilibrului contractual pe durata contractului de delegare a gestiunii;

- c) ajustarea tarifului în raport cu evoluția generală a prețurilor și tarifelor din economie;

- d) modificarea tarifului în situațiile de schimbare semnificativă a echilibrului contractual;

- e) exclusivitatea prestării serviciului de salubritate pe raza unităților administrativ-teritoriale, acordată fie în baza hotărârii de dare în administrare, fie în baza hotărârii de atribuire și a contractului de delegare a gestiunii.

În practică au fost constatate situații de nerespectare a prevederilor legale, respectiv:

- responsabilitatea respectării condițiilor prevăzute în acordul/autorizația/autorizația integrată de mediu nu este asumată de consiliile județene care fie transferă operatorilor autorizația de mediu/autorizația integrată de mediu, fie nu

solicită eliberarea acestora, acest demers fiind efectuat în mod direct de către operatorii care exploatează instalațiile respective;

- există situații în care operatorii colectori desfășoară activitatea de colectare a deșeurilor reciclabile fără a se înregistra la nivelul ADI sau a unității administrativ-teritoriale, dar și situații în care, la înregistrarea acestora, unitatea administrativ-teritorială nu se asigură de respectarea drepturilor operatorilor de salubritate (dacă acestea presupun dreptul de operare exclusivă pe raza unității administrativ teritoriale). În ambele situații cantitatea de deșeuri generată de

populație, care face obiectul activității de colectare și transport avută în vedere la momentul elaborării documentațiilor de atribuire și în baza cărora a fost stabilit tariful activității, nu mai este aceeași cu cea pe care o constată operatorul în desfășurarea activității (cantitatea de deșeuri reciclabile este mai mică) ceea ce face ca întreaga procedură de atribuire a contractului de prestare a serviciului de salubritate să fie compromisă, echilibrul contractual să poată fi afectat cu consecințe directe în calitatea serviciului de salubritate, putându-se ajunge chiar la rezilierea contractului.

Sursa: echipa de audit - Depozitare necontrolată la marginea localității

II.5. Infrastructura tehnico - edilitară în care se realizează serviciul de salubritate al localităților. Sistemele de management integrat al deșeurilor

Serviciul de salubritate se realizează prin intermediul unei infrastructuri tehnico-edilitare specifice care, împreună cu mijloacele de colectare și transport al deșeurilor, formează **sistemul public de salubritate a localităților**, denumit în continuare sistem de salubritate. Sistemul de salubritate este alcătuit dintr-un ansamblu tehnologic și funcțional, care cuprinde construcții, instalații și echipamente specifice destinate prestării serviciului de salubritate, precum:

- a) puncte de colectare separată a deșeurilor;
- b) stații de producere a compostului;

- c) stații de transfer;
- d) stații de sortare;
- e) baze de garare și întreținere a autovehiculelor specifice serviciului de salubritate;
- f) depozite de deșeur;
- g) incineratoare;
- h) stații de tratare mecano - biologice.

Sistemul de management integrat al deșeurilor (SMID) este destinat și asigură deservirea unităților administrativ-teritoriale membre în ADI, constituite în conformitate cu prevederile Legii nr. 51/2006, republicată fiind un instrument unic la nivelul unui județ, prin care deșeul produs de orice gospodărie este colectat și preluat, apoi prelucrat sau depozitat ecologic. Managementul integrat al deșeurilor menajere și similare devine astfel, obligația și responsabilitatea Consiliilor județene, proprietățile infrastructurii în care se realizează activitatea. Bunurile aferente sistemului de management integrat al deșeurilor sau părți ale acestuia, după caz, aparțin domeniului public al județului.

Sursa-echipa de audit Stație SMID în Județul Argeș

Din situația centralizată pusă la dispoziția echipei de auditori de reprezentanții ANRSC rezultă existența următoarei infrastructuri (creată prin aceste proiecte în cadrul SMID-urilor, prin

alte proiecte - de exemplu PHARE, surse de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Mediului, ori din surse proprii ale operatorilor):

Situația capacităților de depozitare, sortare, transfer, compost și tratare mecano-biologică (ianuarie 2020)

Instalația		Capacitate/stadiul actual							
Nr depozite conforme	Capacitate de depozitare (mc/an)	din care							
		OP	capacitate	R	capacitate	E	capacitate	P	capacitate
57	141,733,954	45	128,078,557	8	8,742,074	1	1,694,000	3	3,219,323
Nr stații de transfer	Capacitate (t/an)	din care							
		OP	capacitate	R	capacitate	E	capacitate	P	capacitate
137	2,092,923	85	1,298,585	46	645,164	2	75,119	4	74,055
Nr stații de sortare	Capacitate (t/an)	din care							
		OP	capacitate	R	capacitate	E	capacitate	P	capacitate
139	3,816,042	97	3,174,537	39	533,225	1	92,100	2	16,180
Nr stații de compost	Capacitate (t/an)	din care							
		OP	capacitate	R	capacitate	E	capacitate	P	capacitate
52	642,595	40	480,145	9	81,750	0	0	3	80,700
Nr stații de tratare mecano-biologică	Capacitate (t/an)	din care							
		OP	capacitate	R	capacitate	E	capacitate	P	capacitate
24	1,851,196	10	663,094	10	775,032	1	206,000	3	207,070

Legendă: OP-operare, R- realizate, E- în execuție, P- planificate

Sursa: ANRSC

În cadrul PNGD a fost efectuată o analiză a alternativelor de gestionare a deșeurilor, fiind considerată viabilă alternativa **de realizarea a unor investiții noi cu costuri investiționale, mai mari comparativ cu celelalte alternative, dar cu costuri de operare mai scăzute.**

Alternativa aleasă pentru gestionarea deșeurilor municipale, care are ca interval de implementare în perioada de planificare 2018-2025, cuprinde pe lângă infrastructura existentă la momentul elaborării PNGD următoarele investiții noi:

- extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile astfel că până la sfârșitul perioadei de programare (2025), rata de capturare să crească progresiv până la 75%;
- extinderea capacităților de sortare acolo unde va fi necesar și construirea de instalații de sortare noi în două județe cu o capacitate totală estimată de 52.000 tone/an;
- extinderea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor;
- construirea de instalații de digestie anaerobă în 32 județe și Municipiul București, cu o capacitate totală estimată de 812.000 tone/an;
- extinderea sistemului de colectare separată a

deșeurilor verzi din parcuri și grădini publice;

- construirea de instalații de compostare în grămadă, pentru deșeurile verzi în 17 județe, cu o capacitate totală estimată de 26.800 tone/an;
- construirea a 25 instalații de tratare mecano-biologică cu biouiscare cu o capacitatea totală estimată de 973.000 tone/an;
- construirea unei instalații de incinerare cu valorificare energetică pentru municipiul București cu o capacitatea totală estimată de 173.000 tone/an;
- închiderea tuturor depozitelor neconforme până în anul 2020;
- construirea de depozite conforme în județele în care nu au fost încă implementate proiecte SMID și nu există capacități suficiente de depozitare și extinderea capacităților de depozitare existente, urmată de închiderea celulelor care și-au epuizat capacitatea.

Față de infrastructura existentă, a fost identificat, în cadrul proiectului de asistență tehnică menționat anterior, un necesar de investiții (la nivelul celor 32 proiecte SMID) care se ridică la valoarea de 1.289 milioane euro investiții detaliate astfel:

**Situația necesarului de investiții identificat în cadrul proiectului
de asistență tehnică (finele anului 2019)**

Nr. crt.	Componentă SMID	Extinderi sisteme - /up gardări instalații existente		Investiții noi	
		Tip investiție	Valoare (milioane lei)	Tip investiție	Valoare (milioane lei)
1	Colectare	3 extinderi de sistem colectare deșeuri reziduale cu colectarea din poartă în poartă	6,0	21 sisteme colectare separată biodeșeuri menajere și similare	42
		29 extinderi de sisteme colectare separată deșeuri reciclabile	87	11 sisteme colectare separată biodeșeuri similare	11
		11 extinderi de sisteme colectare separată biodeșeuri	16,5	135 centre de colectare cu aport voluntar	67
		0 up-gradări de centre de colectare cu aport voluntar	2,7	32 campanii anuale de informare și conștientizare	15
				2 Echipamente compostare individuală	0,2
2	Transfer	79 Stații	15,8	2 stații	2,0
3	Sortare	45 stații	22,5	-	-
4	Compostare	12 stații	3,6	12 stații	6
5	Digestie anaerobă	-		22 stații	330
6	Tratare mecano-biologică	20 stații	150	16 stații	400
7	Depozitare	9 depozite	0,9	12 celule noi de depozitare	110

Sursa: BEI, Proiectul „Consolidarea capacității instituționale și îmbunătățirea funcționalității proiectelor în sectorul deșeuri”

Din analiza datelor de mai sus rezultă că, din valoarea totală estimată la nivelul de 1,3 miliarde Euro, jumătate reprezintă investițiile pentru creșterea gradului de reciclare. Investițiile privind colectarea separată a biodeșeurilor și privind digestia anaerobă (circa 57% din total investițiilor pentru creșterea gradului de reciclare) sunt obligatorii pentru atingerea țintelor de reciclare începând cu anul 2025. Cealaltă jumătate a necesarului de investiții (circa 661 milioane EURO) o reprezintă investițiile pentru tratarea deșeurilor reziduale (TMB și depozitare). Atât investițiile pentru creșterea gradului de reciclare, cât și investițiile în instalațiile de tratare mecano-biologică, asigură conformarea cu criteriile Malagrotta. În prezent, ca urmare a investițiilor realizate, doar două județe pot îndeplini în faza de operare criteriile Malagrotta.

Pentru 14 județe sunt necesare investiții suplimentare în up-gradarea instalațiilor TMB (în principal linii de sortare). Restul de 16 județe nu au investiții privind tratarea deșeurilor reziduale, fiind astfel nevoie de instalații de tratare mecano-

biologice în vederea conformării.

În concluzie, din cele 32 de Proiecte SMID numai 8 sunt funcționale și doar două județe pot îndeplini în faza de operare criteriile Malagrotta. Pentru operarea tuturor SMID-urilor contractate, conform specialiștilor BEI, este nevoie de investiții în valoare aproximativă de 1,3 miliarde euro iar, pentru îndeplinirea criteriilor Malagrotta în 16 județe este nevoie de instalații de tratare mecano-biologica iar în 14 județe sunt necesare investiții suplimentare în up-gradarea instalațiilor TMB (în principal linii de sortare) existente.

Investițiile noi/extinderile, constatate ca fiind necesare a se realiza la momentul elaborării PNGD pentru atingerea țintelor și obiectivelor propuse de România, nu au fost demarate, PJGD/PMBGD în care acestea trebuiau prevăzute nefiind încă elaborate/adoptate. Ca urmare a colectării informațiilor, atât din

¹ Evaluarea necesarului de investiții realizată este una preliminară, definitivarea listei de investiții urmând a fi realizată în etapa de elaborare a planurilor județene de gestionare a deșeurilor (PJGD) și a elaborării studiilor de fezabilitate.

chestionarele completate de beneficiari (CJ, ADI), cât și în timpul vizitelor pe teren efectuate în cadrul proiectului de asistență tehnică BEI, au fost identificate o serie de dificultăți întâmpinate atât în perioada de pregătire a documentației de atribuire cât și în perioada de derulare a procedurilor de atribuire a contractelor de

delegare, cum ar fi: contestarea documentației de atribuire, contestarea procedurilor de evaluare, nedepunerea de oferte sau oferte neconforme; reluarea procedurilor de atribuire. Prelungirea, din aceste considerente, a procedurilor de atribuire face ca riscul neimplementării în termen a prevederilor OUG nr. 74/2018 să fie major.

Implementarea cu succes a Sistemelor de Management Integrat al Deșeurilor la nivel județean reprezintă un factor esențial atât pentru atingerea Țintelor asumate la nivel național, în conformitate cu normele europene, cât și pentru evitarea declanșării procedurilor de infringement. Totodată, funcționarea integrală a unui sistem de management integrat la nivel județean va crea premisele pentru atingerea unui procent de conectare la servicii de salubritate (activitatea de colectare) de 100%. Colectarea separată a deșeurilor la nivel național asigură premisele atingerii Țintelor impuse de legislația europeană și preluate în legislația națională. Multe autorități ale administrației publice locale evită să adopte măsuri organizatorice pentru implementarea colectării separate, în așteptarea funcționării SMID-urilor, sau dacă le adoptă nu se asigură de realizarea acestei activități în conformitate cu prevederile contractuale.

II.6. Finanțarea serviciului de salubritate

În ceea ce privește sursele de finanțare ale **serviciului de salubritate**, din analiza coroborată a dispozițiilor Legii nr. 51/2006 și ale Legii nr. 101/2006, rezultă intenția legiuitorului de a defini sursele în funcție de tipul cheltuielilor finanțate:

Cheltuielile curente sunt finanțate din veniturile operatorilor de salubritate, care se constituie din sumele achitate de utilizatori drept contravaloare a serviciului de salubritate (taxe/tarife) și din sume alocate din bugetul autorităților publice locale, în cazul unui grad de încasare al tarifelor/taxelor de salubritate < 100%, până la acoperirea integrală a acestora;

Cheltuielile de capital sunt finanțate din următoarele surse:

- fonduri proprii ale operatorilor și/sau fonduri de la bugetul local, în conformitate cu

obligățiile asumate prin actele juridice pe baza cărora este organizată și se desfășoară gestiunea serviciilor;

- credite bancare, ce pot fi garantate de unitățile administrativ-teritoriale, de statul român sau de alte entități specializate în acordarea de garanții bancare;

- fonduri nerambursabile obținute prin aranjamente bilaterale sau multilaterale;

- fonduri speciale constituite pe baza unor taxe, instituite la nivelul autorităților administrației publice locale, potrivit legii;

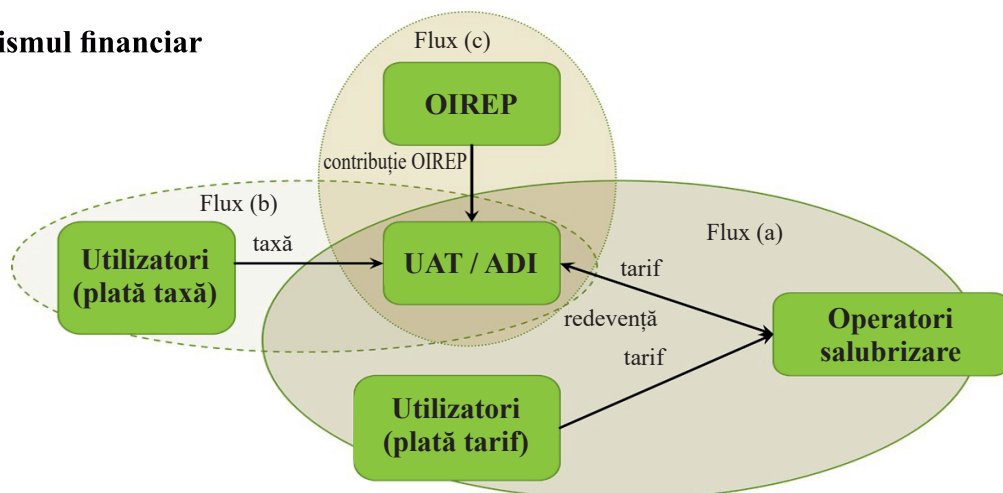
- fonduri transferate de la bugetul de stat, ca participare la cofinanțarea unor programe de investiții realizate cu finanțare externă, precum și din bugetele unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat;

- fonduri puse la dispoziție de utilizatori;

- alte surse, constituite potrivit legii.

Mecanismul financiar aferent serviciului de salubritate poate fi reprezentat astfel:

Mecanismul financiar

Sursa: PNGD

Pentru asigurarea finanțării serviciului de salubritate, utilizatorii achită contravaloarea serviciului de salubritate prin:

a) tarife, în cazul prestațiilor de care beneficiază individual, pe bază de contract de prestare a serviciului de salubritate. Autoritățile administrației publice locale, împreună cu operatorii au obligația să țină, la zi, evidența tuturor utilizatorilor cu și fără contracte de prestări servicii.

b) taxe speciale, în cazul prestațiilor efectuate în beneficiul întregii comunități locale;

c) taxe speciale, în cazul prestațiilor de care beneficiază individual fără contract. Autoritățile administrației publice locale au obligația să instituie taxe speciale, și să deconteze lunar operatorilor, direct din bugetul local, contravaloarea prestației efectuate la utilizatorii fără contract.

Tarifele aferente serviciilor de salubritate se stabilesc, de către autoritățile administrației publice locale, în baza fișelor de fundamentare pe elemente de cheltuieli și a memoriului tehnico-economic, întocmite de operatori în conformitate cu Normele aprobate prin Ordinul ANRSC nr. 109/2007 conform cărora se realizează și ajustarea sau modificarea acestora. Nivelul acestora trebuie să asigure prestarea eficientă a serviciului la nivelurile de calitate și indicatorii de performanță stabiliți în contract și exploatarea eficientă a bunurilor proprietate publică sau privată aferente serviciului de salubritate.

La fundamentarea tarifului, operatorul depozitului de deșuri este obligat să își constituie un **fond pentru închiderea depozitului de deșuri și urmărirea acestuia post închidere**. **Autoritatea centrală pentru protecția mediului deține informații despre existența, formală, a acestui fond însă nu și informații referitoare la modul în care a fost constituit/utilizat și dacă au fost respectate prevederile legale în acest sens.**

Taxa specială (taxa de salubritate) reprezintă o modalitate de plată a serviciilor de salubritate de către utilizatorii care beneficiază de acestea, în una dintre următoarele două situații:

• În situația în care, din motive tehnice sau comerciale, nu a fost încheiat un contract între utilizatori și operatorii de salubritate și utilizatori. Legea nr. 51/2006 face referire la imposibilitatea încheierii unui contract din motive tehnice sau comerciale, ceea ce poate sugera motive obiective. Conform prevederilor

Ordinului ANRSC nr. 112/2007 (art. 7 lit. e) din contractul-cadru, unul dintre drepturile operatorului de salubritate este „să solicite autorității administrației publice locale acordul privind rezilierea contractului, considerarea utilizatorului ca fiind fără contract și obligarea acestuia la achitarea taxei speciale, instituită pentru astfel de cazuri”.

În consecință, legiuitorul a considerat instituirea acestei taxe ca fiind o măsură punitivă pentru cei care refuză să semneze contractele de prestare cu operatorii de salubritate, deși respectivii utilizatori beneficiază de serviciul de salubritate.

• În situația în care această modalitate de plată a fost prevăzută prin hotărârea de dare în administrare ori prin contractul de delegare a gestiunii. În aplicarea acestei dispoziții legale, în unele SMID-uri, a fost implementat sistemul de plată exclusiv prin taxă sau, după caz, sistemul de plată mixt (în conformitate cu care unii utilizatori achită tarife direct operatorilor de salubritate, în timp ce alți utilizatori achită taxa de salubritate către UAT). În principiu, taxa de salubritate reprezintă sursa, dedicată și exclusivă, de finanțare a cheltuielilor pe care UAT/ADI le înregistrează cu serviciile de salubritate. Însă, în practică, pot apărea situații în care **autoritățile administrației publice locale nu asigură un grad de colectare a taxei de salubritate, suficient pentru a acoperi contravaloarea facturilor emise de către operatorii de salubritate**. Prin modificările aduse Legii nr. 51/2006, de OUG nr. 114/2018, situația menționată a fost reglementată, fiind statuat dreptul autorităților administrației publice locale de a acoperi eventualele diferențe din veniturile proprii ale unităților administrativ-teritoriale, cu mențiunea că autoritățile trebuie, ulterior, să întreprindă demersurile necesare pentru încasarea sumelor respective de la utilizatorii serviciului [în acest sens, conform alin. (15) al art. 10 din Legea nr. 51/2006, introdus prin OUG nr. 114/2018, „în caz de neplată, actul administrativ fiscal prin care au fost stabilite și comunicate taxele devine titlu executoriu la data scadenței”].

În practică s-a identificat și situația utilizării unui sistem mixt: prin taxă pentru beneficiarii casnici și prin tarif pentru beneficiarii non-casnici, precum și sistemul în care beneficiarii casnici plătesc taxă, iar cei non-casnici tarif. Situația centralizatoare la nivel național, cu privire la modalitatea de încasare a contravalorii serviciului de salubritate comparativ cu situația actuală se prezintă astfel:

Modalitatea de încasare a serviciilor de salubritate - situația actuală

Sursa: Banca Europeană de Investiții, Raport financiar cu privire la fluxurile financiare și propuneri de îmbunătățire raport financiar cu privire la fluxurile financiare și propuneri de îmbunătățire, 2019 FINANCIAR

Așa cum rezultă din figura de mai sus, din cele 32 de județe în cadrul cărora s-a implementat un sistem de management integrat al deșeurilor:

- 7 județe prevăd la momentul actual un mecanism de plată al serviciilor de salubritate printr-un sistem de tip tarif (Arad, Timiș, Neamț, Covasna, Prahova, Vâlcea, Caraș Severin);

- 9 județe prevăd la momentul actual un mecanism de plată al serviciilor de salubritate printr-un sistem de tip taxă în cadrul căruia ADI nu este implicată în gestionarea fluxurilor financiare (Maramureș, Bistrița Năsăud, Suceava, Botoșani, Sibiu, Mehedinți, Olt, Tulcea, Mureș);

- 4 județe prevăd la momentul actual un mecanism de plată al serviciilor de salubritate printr-un sistem de tip taxă în cadrul căruia ADI este implicată în gestionarea fluxurilor financiare (Iasi, Bacău, Dolj, Vaslui);

- 12 județe prevăd la momentul actual un mecanism de plată al serviciilor de salubritate printr-un sistem mixt în cadrul căruia ADI nu este implicată în gestionarea fluxurilor financiare (Bihor, Sălaj, Cluj, Alba, Hunedoara, Harghita, Vrancea, Brăila, Constanța, Călărași, Giurgiu,

Argeș).

În cazul investițiilor în infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului de salubritate finanțate prin asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene (în cazul de față - investițiile realizate în cadrul proiectelor SMID), beneficiarii de finanțare (în speță, consiliile județene) aveau/au obligația constituirii, alimentării și utilizării unui Fond de întreținere, înlocuire și dezvoltare (Fondul IID, prevăzut de OUG nr. 198 din 22 decembrie 2005 privind constituirea, alimentarea și utilizarea Fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare pentru proiectele de dezvoltare a infrastructurii serviciilor publice care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene).

Fondul IID trebuie să acopere:

- a) serviciul datoriei publice/datoriei constând în rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente împrumutului;

- b) întreținerea activelor date în administrare/concesionare în conformitate cu sumele stabilite în studiile de fezabilitate și indicatorii tehnico-economici ai investiției.

Sursele constituirii fondului IID sunt:

- redevențele încasate de UAT de la operatorii de salubritate, însă nu a fost adoptată o metodologie de calcul a acestor redevențe, în practică fiind întâlnite modalități diverse de stabilire a valorii acestora;

- sume încasate în bugetele locale sau județene, după caz, cel puțin egale cu impozitul pe profit plătit de operator unității administrativ-teritoriale. Însă, de la adoptarea primului Cod Fiscal, în anul 2007, această direcționare a unei cote din impozitul pe profit către UAT nu mai există. În consecință această sursă nefiind reglementată, nu este utilizabilă;

- în cazul în care sursele prevăzute și datorate, conform prevederilor legale, nu sunt suficiente pentru a acoperi serviciul datoriei publice/datoriei, operatorul contribuie la Fondul IID, până la concurența sumei necesare

acoperirii serviciului datoriei publice/datoriei pe baza situațiilor sale financiare anuale;

- dacă nici această sursă nu acoperă serviciul datoriei publice constând în rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente împrumutului datorat pentru următorul an al fiecărui exercițiu financiar, unitatea administrativ-teritorială contribuie cu alte sume din bugetele proprii.

Conform prevederilor legale, Ministerul Finanțelor Publice monitorizează constituirea și utilizarea Fondului IID dar numai pe perioada derulării împrumutului pentru cofinanțare, cadrul legal nu reglementează monitorizarea FIID ulterior rambursării împrumutului, sau în cazul în care nu există împrumuturi pentru asigurarea cofinanțării, atributul verificării modului de constituire și utilizare a acestuia revenind unităților administrativ teritoriale.

Calitatea prestării serviciului este direct proporțională cu gradul de îndeplinire (prin tarife/taxe) al operatorului de salubritate. Neplata serviciului poate duce chiar la întreruperea furnizării serviciului și rezilierea contractului. Totodată, nivelul acestor taxe/tarife și implicit veniturile estimate a fi realizate din acestea sunt puternic influențate de situația politică în care se află autoritățile locale astfel că pot fi menținute la un nivel nerealist (mult mai mic decât nivelul rezultat din calcule economice pe principiul păstrării echilibrului contractual) fie pot fi stabilite la un nivel real dar gradul de încasare al acestora de la populație să fie scăzut. Sunt situații în care autoritățile publice locale au luat decizia suportării în integralitate (sau într-o anumită cotă) a costurilor generate de serviciile de salubritate. Suportarea costurilor respective se realizează, în asemenea situații, din veniturile primăriei constituite tot din banii contribuabililor. Măsura luată de respectivele primării este una pur electorală care nu ține cont de principiul „poluatorul plătește” și care nu are ca efect conștientizarea populației cu privire la importanța gestionării corecte a deșeurilor și la riscurile la care se expun nerealizând pre colectarea separată.

La momentul elaborării PNGD, s-a constatat eterogenitatea sistemului de plată a costurilor serviciului de salubritate și s-a identificat necesitatea efectuării unei analize privind posibilitatea aplicării unitare a unui singur mecanism de plată a serviciului de salubritate, termenul prevăzut pentru efectuarea acestei analize fiind sfârșitul anului 2018. În cadrul proiectului „Consolidarea capacității instituționale și îmbunătățirea funcționalității proiectelor în sectorul deșeurilor” a fost efectuată o analiză comparativă a avantajelor/dezavantajelor pe care le comportă aplicarea fiecăreia din cele două mecanisme de plată. Având în vedere analiza efectuată, soluția recomandată pentru implementarea unui mecanism unic de plată a serviciului de salubritate o reprezintă introducerea unei taxe de salubritate pentru toate categoriile de utilizatori.

La nivelul anului 2019 în cazul celor 32 de SMID-uri, finanțate prin POS Mediu și POIM s-a constatat o tendință de evoluție a modalității de încasare a serviciilor de salubritate către opțiunea de tarifare în sistem mixt și scăderea ponderii județelor care au implicat ADI în gestionarea fluxurilor financiare.

Această opțiune este justificată de capacitatea efectiv redusă, în majoritatea SMID-urilor, a ADI-urilor de a gestiona activitatea de încasare a tarifelor/taxelor și achitarea acestora către operatorii de salubritate.

Legislația în vigoare nu include o metodologie pentru determinarea cuantumului taxei de salubritate, UAT având libertatea de a decide modul de determinare și, implicit, valoarea taxei de salubritate. Totodată, nu există o metodologie unitară de calcul a redevenței, local fiind aprobate diverse moduri de calcul a acesteia.

Nu există prevederi legale referitoare la monitorizarea/controlul constituirii și

utilizării Fondului pentru închiderea depozitului de deșeuri și urmărirea post închidere și a Fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare.

Din analiza Normelor metodologice de stabilire, ajustare, și modificare a tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate a localităților aprobate prin Ordinul conducătorului Autorității Naționale de Reglementare pentru serviciile comunitare de utilități publice nr. 109 din 9 iulie 2007 se pot desprinde următoarele concluzii:

- prevederile legislative actuale care reglementează calculul tarifelor activităților aferente serviciului de salubritate nu conțin îndrumări cu privire la calculul celor două categorii de tarife distincte (tariful pentru gestionarea deșeurilor reciclabile, tariful pentru gestionarea altor tipuri de deșeuri menajere și similare), costurile aferente contribuției la economia circulară;

- nu există prevederi legale exprese cu privire la ajustarea contravalorii tarifului cu veniturile rezultate în urma valorificării deșeurilor reciclabile sortate.

II.7. Evidența gestiunii deșeurilor. Sistemul Informatic Integrat de Mediu. Sistemul electronic pentru schimbul de date privind transferurile de deșeuri.

Legislația națională privind gestiunea deșeurilor conține prevederi referitoare la obligațiile de raportare a informațiilor rezultate din evidența gestiunii deșeurilor. În acest scop, în conformitate cu prevederile **Hotărârii Guvernului nr. 572 din 26 aprilie 2006** pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai investiției cuprinse în “Proiectul nr. 5 - Sistem informatic integrat de mediu, la nivel național” din cadrul Memorandumului aprobat în ședința Guvernului din 12 ianuarie 2006 pentru aprobarea unor împrumuturi de până la 1.441.000.000 euro în perioada 2006-2009, pentru finanțarea investițiilor prioritare de mediu și gospodărire a apelor (HG nr. 572/2006) a fost dezvoltat, la nivelul ANPM - Sistemul Informatic Integrat de Mediu - SIM.

Raportarea datelor și informațiilor privind gestionarea deșeurilor se face, conform

prevederilor legale, către autoritatea teritorială pentru protecția mediului, până la 31 martie a anului următor celui de raportare, atât pe suport hârtie, cât și electronic. În lipsa unui ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului care să reglementeze procedura și formatul de raportare a datelor, aceasta se realizează conform „Ghidului de Utilizare a sistemului SIM. Deșeuri. Statistica Deșeurilor. Public” dezvoltat de ANPM și publicat pe site-ul acesteia.

Agențiile județene pentru protecția mediului, realizează conform prevederilor actului de înființare, colectarea, validarea și prelucrarea datelor și informațiilor în domeniul gestionării deșeurilor și a celor privind chimicalele la nivel județean.

Agencia Națională pentru Protecția Mediului centralizează la nivel național informațiile colectate de autoritățile județene pentru protecția mediului. Pe baza datelor rezultate, ANPM realizează raportarea către Comisia Europeană, Agenția Europeană de Mediu, Agenția Europeană pentru Chimicale, EUROSTAT și de către secretariatele convențiilor și protocoalelor în domeniul protecției mediului la care România este parte.

În consecință, ANPM colectează, validează și prelucrează datele numai în scop statistic dar aceasta nu elimină atributul principal al ANPM în ceea ce privește competența în implementarea la nivel național a politicilor, strategiilor și a legislației în domeniul protecției mediului, în calitate de autoritate de execuție și implementare, în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului. Singura interacțiune a autorității centrale în domeniul protecției mediului cu aceste date este referitor la avizarea datelor centralizate care urmează a fi raportate. Totodată, baza de date deținută de APM/ANPM poate constitui o bază utilă în activitatea de monitorizare și control, a activității de gestionare a deșeurilor însă, deși a fost formalizată o colaborare între ANPM și GNM în acest sens, în practică aceasta nu s-a materializat.

Evaluarea realizată la momentul elaborării PNGD (2017) a scos în evidență calitatea scăzută a datelor și informațiilor privind generarea și gestionarea deșeurilor, inclusiv a deșeurilor industriale nepericuloase dar și faptul că, acestea nu sunt disponibile la un nivel suficient de detaliat pentru a putea fi utilizate la fundamentarea unor decizii în domeniu.

Ca soluție la aplicarea Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr. 1.013/2006 privind transferul de deșuri, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor (Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice la acea dată) a derulat, începând cu anul 2011, proiectul LIFE10/ENV/RO726 „Stabilirea unui sistem electronic pentru schimbul de date privind transferurile de deșuri” (acronim LIFE = ELSYS) cofinanțat de Comisia Europeană în cadrul programului LIFE+, prevedea realizarea unui site și a unei aplicații software la care trebuiau conectați toți actorii implicați în desfășurarea transferurilor de deșuri.

Odată implementat, acest proiect urma să ofere posibilitatea operatorilor să își înregistreze notificările și documentele de transport prin

utilizarea internetului, iar autoritățile competente (GNM, ANV) aveau control și acces la toate informațiile legate de transporturile de deșuri aflate în derulare sau finalizate.

În urma unei analize interne, efectuate în septembrie 2016, Corpul de Control al Ministrului a constatat „importante nereguli cu privire la modul de achiziție, dezvoltare, exploatare precum și la recepția echipamentelor și a programelor informatice din cadrul proiectului și a sesizat DNA și DLAF pentru verificarea acestor nereguli.”¹ astfel că, la acest moment sistemul ELSYS nu este funcțional.

¹<http://www.mmediu.ro/articol/informare-de-presa-nereguli-constatate-de-corpul-de-control-al-ministerului-mediului-apelei-si-padu-rilor-in-derularea-proiectului-elsys/1846>

La data prezentă, România nu are un sistem complet de trasabilitate a deșeurilor iar datele necesare deciziilor strategice se obțin cu o întârziere foarte mare, precedate de prelucrări și validări ample, ceea ce atrage încetinirea implementării politicilor de mediu și riscuri majore în ceea ce privește întărirea controlului la granițe și înlăturarea riscurilor asociate practicilor clandestine cu deșuri.

II.8. Acțiuni declanșate de către Comisia Europeană referitor la nerespectarea de către România a prevederilor legale privind gestionarea deșeurilor

România se află în situația deținerii, încă, a unui număr semnificativ de depozite neconforme pe care, deși a beneficiat de perioade etapizate, nu a reușit să le închidă. O parte din acestea au făcut obiectul cauzei C-301/17 aflate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene prin neîndeplinirea obligației de a lua toate măsurile necesare pentru a închide depozitele de deșuri neconforme.

Comisia a extins în mod repetat obiectul acțiunii, astfel că, în prezent, aceasta privește 68 depozite de deșuri (28 de depozite de deșuri municipale, 26 de depozite de deșuri industriale periculoase și 14 depozite de deșuri industriale nepericuloase).

europa.eu

În data de 15.02.2017 Comisia a luat decizia sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Pentru închiderea depozitelor de deșuri neconforme care fac obiectul Cauzei C-301/17 Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor a luat decizia derulării de către Administrația Fondului pentru Mediu a unui program care se adresează acelor unități administrativ-teritoriale ce dețin în responsabilitatea lor astfel de depozite. Această decizie a fost luată în situația în care, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, operatorul depozitului de deșuri este obligat să își constituie un fond pentru închiderea depozitului de deșuri și urmărirea acestuia post închidere. Situațiile prezentate mai sus se datorează atât nerespectării prevederilor legale care instituie această obligație în sarcina operatorilor de depozite dar și lipsei monitorizării constituirii acestui fond.

Cheltuielile generate de sistarea activității și închiderea acestor depozite neconforme sunt suportate din sumele încasate la Fondul pentru Mediu sau/și din bugetul de stat/bugetele locale (dacă se va lua această decizie). Astfel, este încălcat însăși principiul „poluatorul plătește” iar sume importante din bugetul Fondului pentru Mediu sau din bugetul de stat/bugetele locale care trebuiau direcționate către proiecte pentru protecția mediului vor fi cheltuite cu această destinație.

Capitolul III: Monitorizarea și controlul activităților ce compun serviciul de salubritate

III.1. Politici, planuri, strategii în domeniul gestionării deșeurilor

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD) a apărut din necesitatea identificării obiectivelor și politicilor de acțiune, pe care România trebuie să le urmeze, în domeniul gestionării deșeurilor, în vederea atingerii statutului de societate a reciclării.

Prima SNGD a fost aprobată în anul 2004 pentru perioada 2003-2013, cu 3 ani înainte de aderarea României la Uniunea Europeană (UE). Acest document a fost realizat în conformitate cu obiectivele politicii naționale de protecție a mediului și de dezvoltare durabilă de la acea dată și a stat la baza elaborării Planului Național de gestionare a deșeurilor (PNGD), ambele documente fiind aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1470/2004.

Adoptarea Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (noua directivă-cadru privind deșeurile) a impus revizuirea strategiei. Astfel, prin HG nr. 870/2013 a fost aprobată Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014 - 2020, prin care au fost stabilite politica și obiectivele strategice ale României în domeniul gestionării deșeurilor pe termen scurt (anul 2015) și mediu (anul 2020).

Prioritățile României în ceea ce privește gestionarea și prevenirea deșeurilor, stabilite prin această strategie sunt următoarele:

- prioritizarea eforturilor în domeniul gestionării deșeurilor în linie cu ierarhia deșeurilor;
- dezvoltarea de măsuri care să încurajeze prevenirea generării de deșeuri și reutilizarea, promovând utilizarea durabilă a resurselor;
- creșterea ratei de reciclare și îmbunătățirea calității materialelor reciclate, lucrând aproape cu sectorul de afaceri și cu unitățile și întreprinderile care valorifică deșeurile;
- promovarea valorificării deșeurilor din ambalaje, precum și a celorlalte categorii de deșeuri;

- reducerea impactului produs de carbonul generat de deșeuri;
- încurajarea producerii de energie din deșeuri pentru deșeurile care nu pot fi reciclate;
- organizarea bazei de date la nivel național și eficientizarea procesului de monitorizare;
- implementarea conceptului de „analiză a ciclului de viață” în politica de gestionare a deșeurilor.

De asemenea, se dorește îmbunătățirea serviciilor către populație și sectorul de afaceri prin:

- încurajarea investițiilor verzi;
- susținerea inițiativelor care premiază și recompensează populația care reduce, reutilizează și reciclează deșeurile din gospodărie;
- colaborarea cu autoritățile administrației publice locale pentru creșterea eficienței și calității deșeurilor colectate, făcându-le mai ușor de reciclat;
- colaborarea cu autoritățile administrației publice locale și sectorul de afaceri pentru îmbunătățirea sistemelor de colectare a deșeurilor.

În vederea conformării cu prevederile legale naționale (Legea nr. 211/2011) dar și a evitării declanșării unei proceduri de infringement, pentru care Comisia Europeană adoptase deja decizia de sesizare a Curții de Justiție a UE și a ridicării unei condiționalități ex-ante pentru axa 6.2. din POIM 2014-2020 - Sectorul deșeuri, a fost elaborat Planul național de gestionare a deșeurilor (PNGD) fiind adoptat la 4 ani de la adoptarea Strategiei, prin HG 942 din 20 decembrie 2017. PNGD conține și Programul național de prevenire a generării deșeurilor (PNPGD).

Scopul PNGD este de a stabili viziunea globală și direcțiile strategice pe baza cărora să se dezvolte acțiunile existente și să se propună măsuri noi complementare eficiente și efective, urmărindu-se:

- stabilirea fluxurilor de deșeuri și a sectoarelor prioritare pe care programul trebuie să se focalizeze;
- stabilirea obiectivelor care trasează direcțiile principale ale programului;

- selectarea măsurilor și a acțiunilor care să conducă la un sistem eficient de utilizare a materialelor cu un impact redus asupra mediului, în concordanță cu obiectivele programului.

Pentru scopul acestui program au fost stabilite trei obiective strategice, astfel:

● **Reducerea cantității de deșeuri menajere și similare generate pe locuitor în anul 2025 cu cel puțin 10% raportat la anul 2017 (respectiv reducerea indicatorului de generare a deșeurilor municipale de la 228 kg/loc/an în 2017 la 204 kg/loc/an în 2025);**

● **Decuplarea creșterii cantității de deșeuri de ambalaje de creșterea economică, respectiv creșterea cantității de deșeuri de ambalaje în anul 2025 față de anul 2017 cu cel puțin 10% mai mică decât creșterea PIB pentru această perioadă;**

● **Promovarea prevenirii generării deșeurilor de la prelucrarea lemnului și din industria chimică, metalurgică și siderurgie.**

În scopul **analizei compatibilității obiectivelor PNGD cu obiectivele de mediu**¹ au fost analizate obiectivele tehnice din PNGD, cu potențial impact asupra factorilor de mediu.

Evaluarea realizată a reliefat faptul că implementarea măsurilor din PNGD generează un impact pozitiv semnificativ, comparat atât cu situația existentă la momentul elaborării cât și cu situația evoluției gestionării deșeurilor în cazul neimplementării PNGD, respectiv:

- măsurile de prevenire a generării deșeurilor conduc la evitarea generării emisiilor generând un impact direct pozitiv semnificativ; măsurile privind valorificarea materială a deșeurilor reciclabile și a biodeșeurilor precum și măsurile privind valorificarea energetică a deșeurilor conduc pe de o parte la reducerea semnificativă a deșeurilor depozitate cu impact pozitiv asupra tuturor factorilor de mediu și sănătății cât și la conservarea resurselor naturale;

- măsurile privind închiderea depozitelor neconforme generează un impact pozitiv semnificativ pentru toți factorii de mediu analizați și pentru sănătatea populației, **dar avea și un potențial impact negativ, respectiv:**

- depozitarea deșeurilor generează cel mai mare impact negativ asupra factorilor de mediu. Impactul este atât local ca urmare a emisiilor directe generate în zona de impact a unui depozit cât și global ca urmare a emisiilor indirecte cumulate. Cu toate că măsurile prevăzute prin

PNGD prevăd cu prioritate prevenirea, reutilizarea, reciclarea și valorificarea deșeurilor, o cantitate de deșeuri reziduale (redușă semnificativ în comparație cu varianta în care PNGD nu s-ar implementa) este prevăzută a se depozita;

- colectarea și transportul deșeurilor generează de asemenea un potențial impact negativ. Acest lucru este cauzat în principal de emisiile în atmosferă rezultate de la mașinile de transport deșeuri;

- altă activitate cu impact negativ asupra mediului este reprezentată de valorificarea energetică a deșeurilor (incinerare și co-incinerare). Spre deosebire de depozitare, în cazul acestor instalații se manifestă doar la nivel local, în special datorită emisiilor atmosferice. La nivel global însă, considerând emisiile directe și indirecte, impactul este unul pozitiv, bilanțul emisiilor fiind negativ;

- în ceea ce privește sănătatea populației un potențial impact local negativ poate rezulta de la operarea depozitelor de deșeuri (emisii atmosferice directe, zgomot, mirosuri), de la instalațiile de valorificare energetică (emisii atmosferice directe) și de la activitatea de transport a deșeurilor (emisii atmosferice directe, zgomot).

Ulterior adoptării PNGD, Comisia Europeană a adoptat un nou Plan de acțiune pentru economia circulară dar și o serie de modificări legislative a Directivei 2008/98/CE. Termenul limită pentru transpunerea directivei revizuite a fost 5 iulie 2020, termen până la care autoritățile române, ca urmare a unei analize pertinente, ar fi trebuit să evalueze și să revizuiască PNGD dar și să se asigure de conformitatea planurilor județene, cu obligațiile Pachetului de economie circulară, însă nu a fost întreprins nici un demers în acest sens.

Conform prevederilor legale autoritățile administrației publice locale elaborează, adoptă și revizuiesc **Planurile Județene de Gestionare a Deșeurilor (PJGD)**. Pentru a fi aprobate, PJGD-urile parcurg etapa aprobării din partea agențiilor județene pentru protecția mediului, astfel încât, măsurile propuse se corelează cu prevederile PNGD-ului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 942/2017 privind aprobarea Planului național de gestionare a deșeurilor. Pentru o elaborare unitară a planurilor județene și în concordanță cu prevederile PNGD a fost aprobată prin **Ordinul ministrului mediului nr. 140 din 14 februarie 2019**, publicat în Monitorul Oficial la data de 17 aprilie 2019, **Metodologia pentru elaborarea, monito-**

¹http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/RM_SEA_PNGD_v4.pdf Raport de mediu pentru Planul Național de Gestionare a Deșeurilor

rizarea, evaluarea și revizuirea planurilor județene de gestionare a deșeurilor și a planului de gestionare a deșeurilor pentru municipiul București. Ordinul prevedea ca termen de elaborare și aprobare a planurilor județene - 6 luni de la intrarea sa în vigoare. Acest termen include și parcurgerea etapei de realizare a evaluării de mediu, în conformitate cu prevederile **Hotărârii Guvernului nr. 1.076 din 8 iulie 2004 (*actualizată*)** privind

stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. Astfel, se poate constata faptul că acest termen este unul nerealist, confirmat și de faptul că, din datele centralizate și furnizate de ANPM, la data prezentului raport stadiul elaborării acestora indica un procent de 17% finalizate, 71% în procedură de aprobare SEA și un procent de 11% aflate încă în stadiu de elaborare.

La întâlnirea din iulie 2019 cu reprezentanții Comisiei Europene, au afirmat că este important ca planurile de management județene să anticipeze obligațiile Pachetului de economie circulară din 2018, pentru a se asigura că obiectivele vor fi atinse, în special Directiva-cadru a deșeurilor revizuită. Totodată, s-a afirmat faptul că invocarea autonomiei locale ca scuză pentru întârzierea elaborării PNGD și a PJGD este greșită. Autonomia locală nu este și nu poate fi un argument pentru neîndeplinirea obligațiilor legale ce le revin unităților administrativ teritoriale. Autoritățile deliberative din cadrul unităților administrativ teritoriale ar trebui să își asume exercitarea cu eficiență a rolului de responsabil principal al implementării serviciilor de utilitate publică la nivel local și să asigure premisele utilizării în mod constructiv a atributului de autonomie locală, dat fiind faptul că adesea deciziile necesare pentru activitățile comune de gestionare a deșeurilor sunt greu adoptabile.

Pentru îndeplinirea obiectivelor, PNGD prevede realizarea unor categorii de măsuri, respectiv:

- măsuri prioritare de guvernare pentru gestionarea deșeurilor municipale;
- măsuri cuprinse în planul de acțiune, specifice pentru fiecare flux de deșeuri;
- măsuri aferente instrumentelor economice;
- măsuri prevăzute în Programul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor, inclusiv termenele de realizare și responsabilități pentru îndeplinirea acestora.

Pentru fiecare dintre aceste măsuri, au fost stabiliți indicatorii de monitorizare. Dată fiind importanța obiectivelor strategice și a măsurilor pentru implementarea cu succes a

PNGD, s-a reglementat ca, prin hotărâre de guvern, să se creeze o comisie interministerială, a cărei activitate să includă monitorizarea măsurilor de guvernare, precum și propunerea de măsuri de remediere în cazul în care se vor identifica întârzieri. Monitorizarea măsurilor prioritare de guvernare urma să se realizeze prin rapoarte semestriale în perioada 2018- 2020 care urmau a fi publicate pe pagina web a autorității centrale. Monitorizarea îndeplinirii obiectivelor și a tuturor măsurilor cuprinse în planul de acțiune, specifice pentru fiecare flux de deșeuri, este responsabilitatea ANPM, în conformitate cu prevederile Legii nr. 211/2011 care urma să elaboreze Raportul anual de monitorizare al PNGD, inclusiv PNPGD.

1. Nu a fost creată și adoptată, prin hotărâre a Guvernului, Comisia interministerială în conformitate cu prevederile HG nr. 942/2017. Astfel, entitățile responsabile cu implementarea PNGD nu și-au conștientizat rolul și nu au acționat, nici individual, nici împreună pentru a asigura exercitarea optimă a atribuțiilor stabilite prin PNGD. Pentru punerea în aplicare a măsurilor prioritare de guvernare prevăzute în Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, în vederea gestionării deșeurilor municipale, prin Decizia primului ministru nr. 279/2018 a fost înființat, însă, Comitetul Național pentru Deșeuri (Comitet) care trebuia să prezinte prim ministrului, periodic (lunar sau de câte ori era nevoie) rapoarte cu privire la îndeplinirea obiectivelor. Activitatea Comitetului nu a fost constantă iar raportările despre care s-a menționat anterior, nu s-au efectuat.

2. Nu a fost efectuată monitorizarea și raportarea anuală a îndeplinirii obiectivelor și a măsurilor cuprinse în PNGD în conformitate atât cu prevederile Legii nr. 211/2011 cât și ale HG nr. 942/2017, Ministerul Mediului fiind autoritatea care, conform prevederilor PNGD, avea obligația preluării tuturor responsabilităților privind reglementarea, monitorizarea și controlul gestionării deșeurilor municipale. Monitorizarea gradului de realizare a obiectivelor a fost efectuată doar la nivelul de constatare a adoptării reglementărilor legale.

III. 2. Autorități cu atribuții în reglementarea, coordonarea, monitorizarea și controlul gestionării deșeurilor municipale

Garda Națională De Mediu (GNM) este instituția publică ce funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat și subordonată Ministerului Mediului.

GNM are atribuții în aplicarea politicii Guvernului în materia prevenirii, constatării și sancționării încălcării prevederilor legale privind protecția mediului, inclusiv a nerespectării reglementărilor prevăzute în legile specifice domeniului controlului poluării industriale și managementului riscului, substanțelor și preparatelor periculoase, biodiversității și ariilor naturale protejate, fondului de mediu și altor domenii prevăzute de legislația specifică în vigoare și realizează activități de inspecție și control, în urma cărora poate lua măsuri de sancționare, de suspendare, sistare a activității cauzate de poluarea și deteriorarea mediului sau pentru nerespectarea condițiilor impuse prin actele de reglementare.

Având în vedere faptul că **Rapoartele anuale de activitate** ale GNM prezintă date statistice cu privire la activitatea desfășurată, din cuprinsul cărora nu rezultă cu claritate informații concludente referitoare la activitatea de salubritate, în timpul misiunii au fost solicitate documente/date și informații punctuale în ceea ce privește deșeurile municipale.

Potrivit informațiilor prezentate cu privire la salubritatea localităților, cursurilor de apă și căilor de comunicații, prezentăm următoarele:

- **În anul 2016**, în perioada 07.03 - 06.05.2016 au fost realizate 2290 acțiuni de inspecție și control pentru verificarea stării de salubritate a localităților și căilor de comunicații, din care: 2.038 au fost efectuate la administrațiile publice locale, 33 la Administrația drumurilor /căilor ferate, 178 la agenți economici/persoane fizice și 41 la operatorii de salubritate. Pentru neconformitățile constatate au fost aplicate un număr de 133 de avertismente și 158 sancțiuni contravenționale în valoare totală de 1.567.000, 80 lei.

- **În anul 2017**, în perioada 07.03 - 03.05.2017 s-a desfășurat un control tematic neplanificat pentru verificarea stării de salubritate a localităților, cursurilor de apă

și căilor de comunicație. În urma acestor verificări au fost realizate 2046 acțiuni de inspecție și control, în cadrul cărora au fost verificați un număr de 123 la operatori de salubritate. Pentru neconformitățile constatate au fost stabilite un număr de 4046 măsuri, au fost identificate un număr de 3794 amplasamente cu depozitari necontrolate de deșeuri, în suprafață de 1.391.483 metri pătrați.

- **Anul 2018 a inclus** în perioada 20.03-15.06.2018 un control tematic neplanificat pentru verificarea stării de salubritate a localităților și căilor de comunicație. În urma acestor verificări au fost realizate 2323 acțiuni de inspecție și control dintre care: 2263 au fost efectuate la administrațiile publice locale, 18 la agenți economici/persoane fizice, 7 la Administratori drumuri/căi ferate, 35 la operatori de salubritate. Ca urmare a acestor controale au fost identificate un număr de 2.716 amplasamente cu depozitari necontrolate de deșeuri, în suprafață de 4.062.268 metri pătrați și 878 cazuri de nedepunere a declarațiilor privind obligațiile la Fondul pentru Mediu. În urma controalelor efectuate au fost aplicate un număr de 611 sancțiuni contravenționale, în valoare totală de 2.137.200 lei, astfel:

- 595 sancțiuni la administrațiile publice locale în valoare de 1.535.000 lei;

- 6 la agenții economici/persoane fizice în valoare de 79.000 lei;

- 10 la operatori de salubritate, în valoare de 532.200 lei.

De asemenea, a fost aplicat un număr total de 313 avertismente.

- **În anul 2019**, în perioada 01.03 - 30.06.2019 s-a desfășurat un control tematic neplanificat pentru verificarea stării de salubritate a localităților și a căilor de comunicații. Au fost realizate 2.512 acțiuni de inspecție și control, din care 2.380 au fost efectuate la administrațiile publice locale, 4 la ADI, 52 la administratori drumuri/căi ferate și 76 la operatori de salubritate. Controalele au identificat existența a 3.837 amplasamente cu depozitari necontrolate de deșeuri, în suprafață de 1.384.980,63 metri pătrați și 495 cazuri de nedepunere a declarațiilor privind obligațiile la Fondul pentru Mediu.

Pe lângă acestea, au fost constatate o serie de alte neconformități, cum ar fi:

- Nedepunerea declarațiilor la Fondul pentru mediu,

- Abandonarea necontrolată a deșeurilor / ne-salubritatea astfel afectată de această activitate ilegală,

- Neimplementarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor,
- Neasigurarea transportului separat al deșeurilor, neutralizarea, valorificarea și eliminarea finală acestora,
- Neîncheierea de contracte individuale de prestări servicii publice de salubritate, nerealizarea măsurilor dispuse prin controalele

anterioare,

- Neinformarea publicului despre sistemul de gestionare a deșeurilor.

Existența neconformităților prezentate mai sus a condus la aplicarea a 485 sancțiuni contravenționale, în valoare totală de 3.477.801 lei și a 195 avertismente.

Garda Națională de Mediu, deși a constatat nenumărate situații de încălcare a reglementărilor aplicabile cu privire la depozitarea necontrolată a deșeurilor nu a încadrat faptele constatate în conformitate cu gravitatea acestora și legislația incidentă, limitându-se în a aplica măsuri ce nu conduc la descurajarea practicii nelegale de depozitare necontrolată a deșeurilor.

Din analiza datelor și informațiilor de mai sus, se poate constata faptul că, deși se înregistrează o intensificare a activităților de inspecție și control și a măsurilor/sancțiunilor aplicate ca urmare a acestora eficiența acestei activități nu și-a atins valențele, astfel că devine necesară efectuarea unei analize temeinic fundamentate a acesteia, luând în considerare prevederile SNGD și PNGD.

Incendiu depozitare necontrolată Cozmești-Galați

Sursa: <http://ziarulteceean.com/2019/12/11/comuna-cosmesti-a-devenit-groapa-de-gunoi-a-judetului>

Administrația Fondului Pentru Mediu (AFM)

Direcția Generală de Administrare Fiscală (compartimentul din cadrul Administrației Fondului pentru Mediu) realizează verificările privind depunerea declarațiilor și efectuarea plăților de către unitățile administrativ-teritoriale care datorează contribuția prevăzută la art.9 alin. (1) lit. p) din OUG nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, precum și analizele de risc în vederea selectării contribuabililor pentru acțiunilor de control.

În vederea conformării contribuabililor au fost întocmite și comunicate notificări către 3.187 de unități administrativ-teritoriale în anul 2017, respectiv către 1.711 unități administrativ-teritoriale care în anul 2018 mai figurau cu declarații lipsă la Fondul pentru Mediu.

Concomitent, s-a solicitat Gărzii Naționale de Mediu, sprijin în vederea conformării privind declararea și plata „contribuției de 50 lei/tonă, datorată de unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor, în cazul neîndeplinirii obiectivului anual de reducere cu procentul prevăzut în anexa nr. 6 a cantităților de deșuri eliminate prin depozitare din deșeurile municipale colectate prin operatorii serviciului public de salubritate, plata făcându-se pentru diferența dintre cantitatea corespunzătoare obiectivului anual și cantitatea efectiv încredințată spre reciclare și alte forme de valorificare;”. Ca urmare acestor măsuri, un număr de 2.094 de unități administrativ-teritoriale și-au întocmit și depus declarațiile la Fondul pentru Mediu. Dintre acestea, 345 unități administrativ teritoriale și-au îndeplinit obiectivul prevăzut de legislația în vigoare și nu

au obligații de plată la Fondul pentru Mediu. Conform declarațiilor depuse și a verificărilor efectuate, obligațiile de plată la Fondul pentru Mediu aferente celor 1.749 unități administrativ-teritoriale care nu și-au îndeplinit obiectivul prevăzut de legislația în vigoare sunt în sumă totală de 28.992.676,00 lei. Din această obligație declarată, a fost încasată suma totală de

22.998.374,08 lei de la un număr de 1.454 unități administrativ teritoriale. Pentru recuperarea sumelor restante, Administrația Fondului pentru Mediu întreprinde toate măsurile ce se impun în conformitate cu prevederile Legii nr. 207/2015 privind Codul de Procedura Fiscală, cu modificările și completările ulterioare.

Utilizarea, în timp util, a informațiilor rezultate din prelucrarea și validarea bazelor de date colectate și administrate de APM (chiar în faza anterioară validării acestora) în evaluarea indicatorilor de risc pentru planificarea și execuția inspecțiilor fiscale ar conduce la eficientizarea acestor activități. Însă, existența decalajului de peste un an și jumătate față de data la care informațiile sunt disponibile și pot fi analizate face ca acestea să nu își găsească utilitatea în sensul celor prezentate.

Autoritatea Națională De Reglementare Pentru Serviciile Comunitare De Utilități Publice (ANRSC)

ANRSC este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică și funcționează în baza Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare și își exercită prerogativele de autoritate publică în condiții de echidistanță și echilibru față de utilizatorii și furnizorii/prestatorii de servicii comunitare de utilități publice, precum și față de autoritățile administrației publice locale.

ANRSC are ca scop reglementarea, monitorizarea și controlul la nivel național al activităților din domeniul serviciilor comunitare de utilități publice aflate în sfera sa de reglementare.

Prin Direcția generală monitorizare și control, ANRSC realizează monitorizarea pieței serviciilor comunitare de utilități publice și îndrumare în teritoriu.

La nivelul prestatorilor de servicii de utilități publice, prin structurile regionale ale

ANRSC, au fost efectuate acțiuni de monitorizare a activității operatorilor, a ariei de operare, cât și a cantității și calității serviciilor comunitare de utilități publice prestate.

Astfel, au fost monitorizați 605 operatori în legătură cu respectarea condițiilor de menținere a licenței. În general, condițiile au fost respectate, nefiind necesară transmiterea de notificări în vederea conformării la condițiile și obligațiile impuse prin licența eliberată de către A.N.R.S.C.

Așa cum rezultă din Raportul de activitate al ANRSC pentru anul 2018: *„Radiografia serviciilor comunitare de utilități publice la nivelul unităților administrativ-teritoriale din România aferentă anului 2018 comparativ cu datele aferente anilor 2014-2017 evidențiază clar intensificarea implicării autorităților administrației publice locale din mediul rural în organizarea serviciilor cu rol capital în îmbunătățirea calității vieții tuturor cetățenilor și pentru lupta împotriva excluderii sociale și izolării, în special pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare și de salubritate a localităților, realizându-se un pas important în*

descentralizarea serviciilor publice și creșterea responsabilității autorităților locale cu privire la calitatea serviciilor asigurate populației" (...) „Se observă saltul semnificativ al serviciilor de salubritate în mediul rural, astfel încât, în decursul a 5 ani de zile, localitățile din mediul rural care au organizat serviciul de salubritate au crescut cu cca 10 %”.

Ministerul Sănătății - Inspekția Sanitară De Stat

În perioada 2016-2018 în planul național de acțiuni tematice de control în sănătate publică nu au fost stabilite acțiuni care să vizeze verificarea respectării normelor de igienă și sănătate publică în ceea ce privește modul de gestionare a deșeurilor menajere, însă au fost efectuate acțiuni de control în colaborare cu reprezentanții altor instituții, respectiv Garda Națională de Mediu, ISU, IPJ, ITM, Poliția Locală, DSVSA, în urma cărora au fost constatate o serie de abateri de la legislația în vigoare, astfel:

- neridicarea gunoiului menajer din cauza pierderii licenței de către firma prestatoare;
- întreținerea defectuoasă a platformelor destinate pentru depozitarea recipientelor de

colectare a deșeurilor menajere;

- neridicarea cu regularitate a deșeurilor menajere;
- neevacuarea reziduurilor menajere cu regularitate;
- neridicarea cu regularitate a deșeurilor menajere din spitale și unități de producție;
- evacuarea deșeurilor menajere direct pe teren;
- neraportarea zilnică a situației privind colectarea deșeurilor municipale;
- răspândirea neorganizată direct pe sol a deșeurilor / inexistența platformelor pentru colectarea acestora;
- neefectuarea operațiunilor de curățenie curentă în spațiu de desfacere și în cel de depozitare existând la nivelul pavimentului reziduuri menajere și resturi alimentare;
- neluarea tuturor măsurilor în vederea respectării/conformării prevederilor OMS nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației referitoare la regimul de colectare / depozitare și evacuare a deșeurilor menajere solide etc.

		
DEȘEURI PLASTIC/METAL	DEȘEURI STICLĂ	DEȘEURI HÂRTIE/CARTON
Se colectează selectiv		
✓ Recipiente de plastic pentru băuturi (PET) și cele ale produselor lactate ✓ Recipiente de produse cosmetice și detergenți ✓ Doze de aluminiu ✓ Dopuri metalice ✓ Caserole din plastic și polistiren, farfurii de plastic și pungi de plastic, spălate în prealabil ✓ Conserve din metal ✓ Spray-uri alimentare și cosmetice	✓ Sticlă ✓ Borcane	✓ Pungi de hârtie ✓ Cutii de carton ✓ Ambalaje pentru sucuri și lactate ✓ Maculatură
Nu se aruncă în container		
✓ Veselă și tacâmuri din metal ✓ Tacâmuri din plastic ✓ Seringi ✓ Jucării din plastic ✓ Folie de aluminiu ✓ Ghivece de flori ✓ Ambalaje cu conținut de substanțe toxice, corozive sau ulei de motor	✓ Becuri și neoane ✓ Vesselă și pahare ✓ Porțelan și ceramic ✓ Oglină ✓ Cristal ✓ Sticlă rezistentă la temperaturi înalte	✓ Deșeuri de ambalaje de hârtie și carton contaminate ✓ Hârtie cerată

Sursa [https://cluj.com/articole/trei-culori-gunoiul-are-fractia-uscata/:Campanie conștientizare](https://cluj.com/articole/trei-culori-gunoiul-are-fractia-uscata/:Campanie%20conștientizare)

3

CONCLUZIA GENERALĂ

Autoritățile publice centrale au dezvoltat strategii și planuri de gestionare a deșeurilor creându-se, în general, cadrul și reglementările necesare atingerii obiectivelor stabilite însă au fost identificate întârzieri excesive atât în adoptarea cadrului legislativ necesar sferei de activitate, în monitorizarea rezultatelor cât și a calendarului planificat pentru implementarea acestor proiecte.

ASPECTE POZITIVE

Inițiativa Zero Waste pentru Comunități/Orașe reprezintă un sistem de certificare cu un set de soluții și măsuri care și-au dovedit impactul în peste 400 de orașe europene. Aplicat integrat, acestea pot ajuta comunitățile din România să devină modele de bune practici tratând cauza problemei (generarea deșeurilor) și nu doar efectele (poluarea gropilor de gunoi, depozitare ilegală în natură etc.) Toate aceste măsuri sunt detaliate în [strategia Zero Waste](#) pentru orașe. Aplicat sinergic, măsurile indicate pot ajuta la evitarea utilizării gropilor de gunoi și a incineratoarelor de deșeuri.

La rețeaua Zero Waste Comunități/Orașe poate adera orice comunitate din România care își asumă în mod voluntar implementarea soluțiilor recomandate de specialiștii Zero Waste. Procesul de certificare durează între 2 și 6 ani și implică monitorizare și documentare a tuturor măsurilor implementate. Cinci orașe din România (Sălacea, Tg Lăpuș, Mizil, Vetrișoia și Iași) se află în diverse etape de implementare, unele cu rezultate excepționale precum Sălacea (Bihor), care a reușit să atingă ținte de 55% reducere, 60% sortare, 40% reciclare, în doar trei luni de la asumarea soluțiilor ZW. Alte 35 se află în etapa de evaluare preliminară.

Mizele strategiei Zero Waste sunt multiple:

reducerea cu până la 90% a depozitării în gropile de gunoi, evitarea incineratoarelor cu sau fără recuperare de energie, responsabilizarea tuturor actorilor implicați, prevenire, monitorizare, transparentizare, conservarea resurselor naturale și reducerea poluării cauzate de exploatarea resurselor și eliminarea acestora.

Cu ajutorul acestor măsuri, orașele pot deveni mai curate pe termen mediu și lung, iar primăriile pot evita penalitățile plătite din banii publici ai cetățenilor pentru neatingerea țăintelor de reciclare.

PUNCTE SLABE

1. Modul de emitere a autorizațiilor de mediu nu ține cont de întregul cadru legislativ aplicabil acestui domeniu. Astfel, un A.N.P.M./A.P.M. este obligat să autorizeze un întreprinzător privat care dorește să ofere servicii de colectare a deșeurilor reciclabile, inclusiv a celor provenind din deșeuri municipale/ menajere, în baza prevederilor Legii nr. 211/2011 și a Legii nr. 249/2015, acest întreprinzător având dreptul să colecteze deșeuri reciclabile atât prin punctul de lucru cât și de la sediul/domiciliul generatorilor de astfel de deșeuri.

Acest fapt vine în contradicție cu prevederile Legii nr. 101/2006 privind exclusivitatea colectării deșeurilor menajere (deci inclusiv a

celor reciclabile) care trebuie acordată operatorului serviciului public delegat într-o arie administrativ teritorială (art. 9, (1) f), art. 20, (2) e)); dreptul de exclusivitate se justifică și prin prisma faptului că deșeurile reciclabile au valoare negativă de piață, operatorul de salubritate desemnat având obligația, conform contractului de delegare, să deconteze o parte din costul serviciului din veniturile generate de aceste deșuri.

Consecințele acestei necorelări sunt cunoscute: „colectorii” neautorizați sustrag (furt cf. art. 2, alin. (10) din Legea nr. 101/2006) deșeurile reciclabile din containere pentru a le înmâna centrelor de colectare iar operatorii de salubritate reclamă imposibilitatea obținerii veniturilor necesare susținerii tarifelor de salubritate aprobate.

2. Autoritățile administrației publice locale nu și-au îndeplinit obligația prevăzută la art.80 (3) din Regulamentul serviciului, care le responsabilizează în ceea ce privește ”stabilirea nivelurilor de calitate a indicatorilor de performanță ce trebuie îndeplinite de operatori, astfel încât să se asigure atingerea și realizarea Țintelor/obiectivelor conform legislației în vigoare din domeniul gestionării deșeurilor” și nu au luat măsuri de includere în contractul de delegare a gestiunii serviciilor de salubritate.

VULNERABILITĂȚI

Exista neconcordanțe între cantitățile de deșuri colectate și reciclate, centralizate de APM anual și datele comunicate de către UATC-uri.

→ nerespectarea obligațiilor asumate de către România și întârzierile în îndeplinirea condiționalităților impuse de Comisia Europeană

conduc la declanșarea procedurilor de infringement și la suspendarea integrală sau parțială a plăților aferente Programelor Operaționale care sunt vizate de respectivele clauze preliminare;

→ frecvențele modificări și actualizări ale legislației și existența unor neconcordanțe între actele normative emise de diferite autorități centrale;

→ lipsa de interes și participare a populației în dezvoltarea domeniului de gestionare a deșeurilor, cauzată în parte de un nivel insuficient al informării și conștientizării publicului;

OPORTUNITĂȚI

Studii, precum cele efectuate de către Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului-ICIM București, au scos în evidență potențialul important al procedeelor termice de tratare a deșeurilor, ca alternativă al managementului modern al deșeurilor.

→ Managementul și marketingul deșeurilor înseamnă valorificarea lor economică și sunt, din acest punct de vedere, profitabile;

→ În prezent România deține instrumente instituționale, de planificare și acțiune, financiare, legislative, coercitive, tehnico-economice, educaționale, cercetare pentru gestiune integrată a deșeurilor;

→ România are acces la fonduri importante acordate de UE pentru asistență și sprijin în domeniul gestionării deșeurilor;

→ Activitatea de implementare a Sistemelor Integrate de Management al Deșeurilor se realizează cu asistență tehnică din partea Băncii Europene de Investiții.

Municipalitățile nu și-au exercitat cu eficiență rolul de responsabil principal al implementării serviciilor de utilitate publică la nivel local astfel încât să asigure premisele utilizării în mod constructiv a atributului de autonomie locală, adesea deciziile necesare pentru activitățile comune de gestionare a deșeurilor fiind greu sau neadaptabile.

Deficiențele constatate, în combinație cu neajunsurile semnificative observate în planificarea, monitorizarea și evaluarea activităților PNGD, au periclitat funcționarea cu succes a Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor 2014 - 2020, în special în ceea ce privește eficiența și eficacitatea sa.

Prin absența asigurării unei monitorizări a indicatorilor stabiliți prin plan și prin neefectuarea unor acțiuni corelate și coordonate a tuturor autorităților responsabile, premisele îndeplinirii obiectivelor strategice, pentru gestionarea deșeurilor și prevenirea generării acestora, sunt foarte reduse.

Implementarea măsurilor asumate prin tratatul de pre-aderare, care sunt atât de necesare pentru societatea noastră și sunt esențiale pentru atingerea Țintelor de reciclare impuse de UE, întârzie să apară iar în perspectivă, apreciem că rata actuală a progresului nu va fi suficientă pentru a atinge Țintele privind gestionarea deșeurilor planificate etapizat pentru 2020 și 2025.

4

RECOMANDĂRI FORMULATE

- Autoritățile publice centrale cu atribuții în reglementarea activității de gestionare a deșeurilor, respectiv: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (inițiatori/avizatori, după caz) vor întreprinde toate demersurile legale ce se impun pentru corelarea și simplificarea cadrului normativ aplicabil domeniului Deșeurilor, astfel încât aceasta să fie coerent, ușor de înțeles, ușor de aplicat atât pentru autorități cât și pentru operatorii economici. Se vor avea în vedere, în demersurile ce vor fi întreprinse, și propunerile formulate ca urmare a acțiunilor efectuate de Camerele de Conturi teritoriale.

- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației împreună cu ANRSC vor actualiza pachetul de ordine emise în cursul anului 2007, respectiv Ordinul nr. 109/2007, Ordinul nr. 111/2007 și Ordinul nr. 112/2007 și vor face demersuri pentru adoptarea unui contract cadru al serviciului de salubritate care să conțină prevederi referitoare la perioada de mobilizare și condițiile existenței acesteia.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor va revizui și actualiza de îndată Planul Național de Gestionare a Deșeurilor și Programul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor, instrument de bază prevăzut de Directiva (UE) 2018/851.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, conform prevederilor legale, va realiza, prin structurile sale și entitățile din subordinea sa, evaluarea stadiului îndeplinirii obiectivelor stabilite prin PNGD aprobat prin HG 942 din 20 decembrie 2017.

Evaluarea realizată va sta la baza actualizării PNGD.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor va adopta măsuri pentru monitorizarea procesului de elaborare și adoptare a PJGD și totodată va monitoriza actualizarea acestora în conformitate cu prevederile PNGD actualizat și ale Pachetului de economie circulară din 2018.

- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și Federația Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară vor analiza situația tuturor ADI-urilor din punct de vedere al capacității instituționale și al surselor de finanțare. Totodată, vor analiza propunerile de modificare a cadrului legal de reglementare a organizării Asociațiilor formulate de grupul de lucru constituit la nivelul FADI și de reprezentanții BEI în cadrul proiectului „Consolidarea capacității instituționale și îmbunătățirea funcționalității proiectelor în sectorul deșeurilor” și vor face demersurile legale ce se impun pentru asigurarea unui cadru legal complet, coerent și armonizat.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor împreună cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Fondurilor Europene, FADI, și consiliile județene vor urmări modul în care investițiile propuse în cadrul proiectului „Consolidarea capacității instituționale și îmbunătățirea funcționalității proiectelor în sectorul deșeurilor” vor fi cuprinse în PJGD și ulterior, realizate și puse în operare.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor va analiza necesitatea adoptării unor norme de aplicare a prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 74/2018.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor împreună cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin ANRSC, FADI, consiliile județene, vor identifica situațiile punctuale unde au fost aplicate prevederile OUG nr. 74/2018 (fie în integralitate fie parțial) și le vor populariza prin publicarea unui Ghid de bune practici care să ajute UAT-urile și ADI-urile în implementarea cerințelor ce le revin conform cadrului legal modificat prin OUG 74/2018.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor se va asigura de realizarea de acțiuni de control privind implementarea și aplicarea efectivă, de către toate UAT -uri și toți operatorii de salubritate, a instrumentului „plătește pentru cât arunci”.

- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin ANRSC, FADI, consiliile județene, vor identifica situațiile punctuale unde nu este organizată și efectuată colectarea separată a deșeurilor în conformitate cu prevederile legale în vigoare, le vor raporta Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și se vor asigura de realizarea acestora precum și de faptul că PJGD vor conține măsuri clare și termene pentru implementarea sistemului de colectare separată, măsuri care să se refere inclusiv la verificarea obligațiilor contractuale ale operatorilor delegați în ceea ce privește desfășurarea activității, asigurarea logisticii necesare și informarea și conștientizarea populației în legătură cu colectarea separată.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor se va asigura de corelarea prevederilor conținute de Legea nr. 211/2011 și Legea nr. 1010/2006 referitoare la modalitatea de colectare separată a deșeurilor și sancționarea nerespectării prevederilor legale referitoare la organizarea de către unitățile administrativ teritoriale a activității de colectare separate a deșeurilor.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin ANRSC, conform atribuțiilor stabilite în actele de funcționare, vor intensifica controalele în ceea ce privește modul de implementare a colectării separate (acestea realizându-se nu numai prin asigurarea introducerii în contractele de delegare a prevederilor referitoare la colectarea separată ci și prin constatarea faptică a acestei activități, pe teren) și vor aplica, de câte ori se impune, până la conformare, sancțiunile prevăzute de lege.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor va efectua o analiză privind nivelul contribuției prevăzute la art. 9 alin. p din OUG nr. 196 din 22 decembrie 2005 privind Fondul pentru mediu în corelație cu Obiectivul anual de reducere a cantităților de deșeuri municipale eliminate prin depozitare și monitorizarea gradului de conformare a contribuabililor pentru a-i conferi acestuia rolul planificat, de descurajare a depozitării deșeurilor astfel încât aceasta să fie mai mare decât costurile de gestionare a deșeurilor dovedindu-și astfel eficiența.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor împreună cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și cu reprezentanții autorităților publice locale vor efectua analiza, stabilită la adoptarea PNGD, cu privire la posibilitatea aplicării unitare a unui singur mecanism de plată pentru serviciul de salubritate care să respecte prevederile OUG nr. 74/2018.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor împreună cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin ANRSC, vor elabora și adopta proceduri care să asigure monitorizarea și controlul constituirii, alimentării și utilizării Fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare precum și a Fondului pentru închiderea depozitului de deșeuri și urmărirea acestuia post închidere, două surse importante de finanțare pentru asigurarea continuității în condiții optime a activității de gestionare a deșeurilor.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor se va asigura de aprobarea prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului a procedurii și formatului de raportare a datelor pe care, conform prevederilor legale, producătorii de deșeuri nepericuloase, unitățile sau întreprinderile care desfășoară activități de tratare a deșeurilor producătorii de deșeuri periculoase, operatorii economici care sunt autorizați pentru colectarea și transportul deșeurilor periculoase sau care acționează în calitate de comercianți de deșeuri ori brokeri, trebuie să le raporteze autorităților pentru protecția mediului cu angajarea răspunderii acestora pentru datele transmise.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor va iniția demersuri pentru modificarea și completarea cadrului legal privind transferul de deșeuri în conformitate cu legislația europeană (Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr.1.013/2006 privind transferul de deșeuri). În același sens, va crea cadrul legal care să instituie obligativitatea tuturor operatorilor economici responsabili de inițierea și efectuarea transferurilor de deșeuri (atât cele notificabile cât și cele nenotificabile) de a comunica datele necesare monitorizării lor, anterior

efectuării acestor activități, autorității publice centrale pentru protecția mediului ca autoritate competentă (ANPM) pentru punerea în aplicare a Regulamentului.

- ANPM va asigura accesul neîngrădit și în timp real, la datele comunicate de operatori conform obligațiilor deja reglementate dar și a celor noi ce se vor institui, Gărzii Naționale de Mediu, organ de specialitate al administrației publice centrale din subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului responsabilă cu supravegherea și controlul transferului de deșeuri, Administrației Fondului pentru Mediu și după caz, oricărei autorități cu atribuții de monitorizare și control în domeniu.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor împreună cu autoritățile publice locale va demara cu celeritate o analiză a modalităților de închidere a depozitelor neconforme care au făcut obiectul cauzei C-301/2007 dar și a celor din clasa “b” din zona urbană care au beneficiat de perioade de tranziție etapizate pentru sistare/încetare depozitare în perioada 16 iulie 2009 - 16 iulie 2017. Se va întocmi un plan de măsuri pentru închiderea tuturor acestor depozitelor neconforme (care să conțină acțiuni, termene și responsabilități clare). Prin Planul de măsuri astfel adoptat se vor stabili termene în interiorul termenului impus de Comisia Europeană astfel încât să nu se ajungă la situația aplicării de sancțiuni de orice natură.

- Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor va analiza modalitatea în care ANPM a emis și transferat autorizații de mediu ce impuneau, deținerea unui acord de mediu, fără respectarea tuturor prevederilor legale în vigoare și stabilirea unui plan de măsuri pentru înlăturarea/încetarea de îndată a situațiilor de neconformitate.

- Garda Națională de Mediu va efectua verificări referitoare la obligativitatea operatorilor economici colectori autorizați care preiau prin achiziție deșeuri de ambalaje de la populație de la locul de generare de a se înregistra la asociația de dezvoltare intercomunitară sau la unitatea administrativ teritorială pe raza căreia își desfășoară activitatea astfel încât să se asigure respectarea deciziei autorităților administrativ teritoriale în ce privește gestionarea deșeurilor.

- Aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Comitetului Național pentru Deșeuri conform prevederilor actului de înființare (art. 4 alin 4 din Decizia 279/2018).» Stabilirea unui program de ședințe lunare care va fi comunicat de Secretariatul Comitetului tuturor membrilor acestuia și efectuarea, lunară a raportărilor prevăzute de art. 4 alin. 3 din Decizia 279/2018.

- Autoritățile publice centrale cu atribuții de control și monitorizare, respectiv Garda Națională de Mediu, Agenția Națională pentru Protecția Mediului și Autoritatea Națională de Reglementare pentru Servicii Comunitare, vor prezenta Planuri de control cu tematici punctuale și termene de raportare către autoritatea centrală (MM), planuri ce vor fi corelate (între instituțiile cu atribuții de control) astfel încât să fie efectuate controale concertate care să se finalizeze cu aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare și cu stabilirea unor măsuri clare, ce vor fi raportate la termenele stabilite.

- Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin ANRSC, vor elabora, aproba sau, după caz, actualiza protocoale de colaborare între instituțiile cu atribuții de monitorizare și control a gestiunii deșeurilor, astfel încât aceste activități să conveargă către realizarea aceluiași scop: organizarea și implementarea unui sistem de gestionare a deșeurilor conform și eficient.

- Efectuarea unor analize, la nivelul fiecărei entități cu atribuții de monitorizare și control asupra capacității instituționale de a-și realiza activitățile, prezentarea acestora instituțiilor centrale care vor dispune în consecință în limita bugetului aprobat. Entitățile centrale se vor asigura astfel de realizarea unui management eficient al resurselor financiare și umane de care dispun entitățile cu atribuții și control dar și de crearea premiselor organizării și implementării unui sistem de gestionare a deșeurilor conform reglementărilor în materie.

- Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor va revizui și va actualiza în cel mai scurt timp posibil Planul Național de Gestionare a Deșeurilor și Programul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor, instrument de bază prevăzut de Directiva (UE) 2018/851.

- Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor va stabili în cadrul planului revizuit instrumentele, periodicitatea și modul în care se va realiza monitorizarea și evaluarea indicatorilor.

